

ΜΗΝΙΑΙΟ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ

«Τὸ μίσος».

ΤΕΛΛΟΥ ΑΓΡΑ

«Τρία Σημάδια».

ΤΑΣΟΥ ΑΥΛΩΝΙΤΗ

«Ὁ Γλάρος».

MIX. Γ. ΠΕΤΡΙΑΔΗ

«Ὅταν εἶταν πιὰ ἀργά».

ΜΑΡΙΚΑΣ Γ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

«Βρέχει».

N. ΧΑΝΤΖΑΡΑ

«Εἰδύλλιο».

Σ. Μ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

«Ὁ Πεθαμένος Ζωγράφος».

MARIA GINNANI

«Ἡ Πλατεία τοῦ χρόνου» Μετ. Μ. Πριονιστῆ

ΑΔΚ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

«Ἐξίς».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΔΡΙΒΑ

«Μολυβιές στὸ Μάρμαρο».

ΑΛΕΚΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

«Ὁ ἓνας παράξενος τρελλός».

ΑΛΕΚΟΥ ΦΡΑΓΚΟΥ

«Χιόνια στὸ χωριό».

PHILEAS LEBESGUE

«Ὁ Μπωντλέρ καὶ ἡ ἀναγέννηση», τοῦ Λυρι-
σμοῦ. Μετ. ΠΣ.

A. ΚΑΛΑΜΠΟΥΣΗ

«Ἐσύ».

ΤΑΚΗ ΤΣΑΚΩΝΑ

«Ἀράπικα τραγούδια».

Γ. ΙΩΑΝΝΟΥ

«Ἡ Ἄπιστη». Μετάφραση.

ΛΙΑΣ ΠΡΙΟΝΙΣΤΗ

«Λίγες γραμμὲς ἀπὸ μιὰ γριτινὴ ἐντύπωση».

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ.—MIX. ΧΑΝΝΟΥΣΗ: (ΑΝΤΡΕΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ «Γύρω ἀπ' τὸν Παλα-
μά», ΝΤΟΛΗ ΝΙΚΒΑ: «Κυρία μου...», MIX. Γ. ΠΕΤΡΙΑΔΗ: «Τὰ νιάτα πού διψοῦν», ΣΤΟΥ ΧΟΝ-
ΔΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἡσως χωρὶς ἀθλοῦς»).. ΣΥΛΒΙΟΥ: («ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΝΕΛΛΗ: «Οἱ Ὅρειζαλκοί»),
ΘΕΑΤΡΟ: ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ: «Ὁ Διθύραμβος τοῦ Ρόδου (Στὸ ὑπαίθριο θέατρο) ΖΩΓΡΑ-
ΦΙΚΗ: ΑΔΕΣ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἡ Ἐκθεσὴ Νικηφόρου Λύτρα», ΜΗΝΙΑΙΑ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ.—ΣΗ-
ΜΕΙΩΜΑΤΑ.—ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΜΑΣ.—ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ—ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ.

ΧΡΟΝΟΣ Α΄
ΜΑΗΣ 1933

ΦΥΛΛΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΕΡΓΑΜΟΥ 17
ΑΘΗΝΑ

"ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ,,
ΜΗΝΙΑΙΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΤΩΝ ΝΕΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΕΡΓΑΜΟΥ 17
Τυπογραφεία: Τσαμαδού 41 Πειραιάς

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Ἐξωτερικοῦ χροὸν. 1 δολ.
Ἐσωτερικοῦ > 50 δραχ.
Ἐξάμ. 25 >
Αἴγυπτος 25 Αἰγ. γρόσια
Δωδεκάνησα 25 Λιρέτες

"ΤΟ ΧΕΚΙΝΙΜΑ,,
(LE DEPART)
REVUE MENSUELLE LITTÉRAIRE
DES JEUNES ÉCRIVAINS

BUREAUX: ΠΕΡΓΑΜΟΥ 17
Imprimerie: Tsamadou 44

ABONNEMENTS

Étranger pour une année 1 doll.
Intérieur > 50 drach.
Egypte 25 piastres
Rodi 25 lirettes

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧ. 5

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ
ΣΤΕΦ. ΣΤΑΝΕΛΛΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΑΪΒΑΛΙΩΤΗΣ

ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ:

ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟ, αφιερωμένο δλότελα στους νέους που βραβεύτηκαν στο Φιλολογικό Διαγωνισμό μας.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ:

Ἄλκ. Γιαννόπουλου, Γιάννη Γ. Σφακιανάκη, Θάλειας Καλλιγιάννη (Αο, Βο και Γο Βραβεῖο), Λετώσ Διαμάντογλου, Νίκου Τρέχα και Νίκου Λιάγκα (Αος, Βος και Γος ἔπαινος).

ΠΟΙΗΜΑΤΑ:

Μαρίκας Γ. Σφακιανάκη, Κλ. Μιμίκου, Ἡρ. Μάλλωσση (Αο, Βο και Γο Βραβεῖο), Λετώσ Διαμάντογλου, Δημ. Ἀθανασίου και Γ. Ντεγιάννη (Αος, Βος και Γος ἔπαινος).

ΣΤΟ ΜΕΘΕΠΟΜΕΝΟ:

ΔΙΗΓΗΜΑ: ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ, ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, Λ. ΠΗΝΙΑ-ΤΟΓΛΟΥ, Θ. ΚΕΣΣΙΣΟΓΛΟΥ, ΑΡΙΣΤ. ΠΡΟΚΟΥ, Α. ΜΑΓΓΑΝΑΡΗ, ΑΒΡ. ΠΑ-ΠΙΑΖΟΓΛΟΥ, ΚΥΡ. ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ, Λ. ΒΙΓΛΑ κ. ἄ.

ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ ΤΑ ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

ΤΟ ΜΙΣΟΣ

Ἄπ' τὴν Ἀγάπη τάχατε πῶς δυνατὸ εἶν' τὸ Μῖσος;
Δὲν καταλεῖ τὰ πάθη μας τὸ κράτος τοῦ Θανάτου;
Πέρ' ἅπ' τὸν τάφο γίνεται στοιχεῖο νὰ ζῆ τὸ Μῖσος;
Ναί, λέει ὁ θρούλος ὁ παλιὸς τοῦ λύκου και προβάτου:

Κάποιος ἀρχαῖος ραψωδός, τυφλός, νὰ καινουργώσῃ
τὴν ἀξία λύρα θέλησε και κόρδες νέες νὰ βάλῃ,
τ' ὄργανο πιά πολεμικὰ τραγούδια νὰ μὴ δώσῃ
και μόνο σὲ συμπόσια κόμους φαιδρὸς νὰ ψάλλῃ.

Πάει στὸν τεχνίτη ποῦφτιανε, σὲ μιᾶς σπηλιᾶς τὸ βάθος,
ἀπὸ τῶν ζῶνε τ' ἄντερα τῆς ἀρμονίας τις σκάλες.
Κόρδες προβάτου ζήτησε, μὰ κείνος ἀπὸ λάθος
βάζει και μὰ λυκοχορδὴ μέσ' στὶς ὀχτῶ τις ἄλλες.

Και φεύγει ὁ γέρο ραψωδός... Στὸν ἀστρικό του ἀέρα
τὴ λύρα κρούει, νὰ πῆ στροφὲς γλυκὰ μελουρηγμένες,
μὰ νά! τοῦ λύκου τ' ἄντερο μονγγρίζει σὰ φοβέρα
και τοῦ προβάτου ἐλούφαζαν οἱ κόρδες τρομαγμένες!

Εἶχε καθήσει ὁ γέροντας σ' ἐρημικὴ ἀμμουδιά
«ὦ, Μουσηγγέτη Ἀπόλλωνα μ' ὀργίστηκες;» φωνάζει,
και τὴν αἰτία μὴν ξέροντας τοῦ ὄργανου, μὲ καρδιά
πικρὴ, τὴ λύρ' ἀφήνοντας στὸν ἄμμο, ἀναστενάζει....

Θεὰ τῆς ρέμβης ἀναβε τ' ἀστρα ψηλὰ ἢ Ἐσπέρα,
τοῦ γέρου ἐσκόρπαι τὰ μαλλιά ὁ ἀγέρας πελαγίσος,
κι' ἀνίκητο ἅπ' τὸ θάνατο, μὲ τὴν πνοὴ τοῦ ἀγέρα,
στὴν κόρδα τὴν παράταιρη φοβέριζε τὸ Μῖσος!

ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗΣ

ΤΡΙΑ ΣΗΜΑΔΙΑ

Τὴν εἶδε, τὴ γυμνὴ φωλιά, πὸν ἢ μοναξιά ἀλαφρώνει,
καὶ τ' ἄσπρα τῆς θυμητικὰ ὁ ἀγέρας ξεκαρφώνει,
—ξέχνουδο πούπουλο, ὕστερη κλωστή, φτερά κομμάτια—
κι' ἐσφάλισα μ' ἓνα φιλι βαιὸν τὰ δυό τῆς μάτια.

Κι' ὕστερα, πρὶν τοῦ δειλινοῦ, καὶ τ' ἄστρο πρὶν νὰ παίξῃ,
καὶ πρὶν νὰ φοίξῃ ἢ καλαμὰ στοῦ φεγγαριοῦ τὴ φέξῃ,
—πὸν ἀπλὰ καλησπερίζει ἀπλό, καὶ προσπερνάει διαβάτης—
μοίρασα ἓνα τρεχούμενο φιλι στὰ δάχτυλά τῆς.

Καὶ μέσ' στὸ δρόμο τὸ γυμνό, πὸν ἐχώνευε ἴσια κάτω
κατὰ τὸ δεῖλι,—χαμηλοὺς καπνοὺς κι' ἴσκιους γεμάτο—
—πὸν ξεμακραίνει ὁ πάρορος, ὁ μακροταξειδιώτης—
σταύρωσα, πάνω, τὸ ὕστερο φιλι, στὸ μέτωπό τῆς.

ΤΕΛΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

Ο ΓΛΑΡΟΣ

Ἵταν πνιγὴ ποτὲς κανέναν ναύτην
ἀπ' τὸ κορμὶ του ἢ ψυχὴ πετᾶ,
στὸ πέλαγο γυρίζει μοναξιά τῆς
καὶ τοῦ πνιγμένου τὸ κορμὶ ζητᾶ.

Ἵ γλάρος πὸν τὴ βρίσκει, τὰ φτερά του
φιλόξενα τ' ἀνοίγει καὶ τὰ δυό,
τήνε σηκώνει καὶ μὲ τὴ σειρά του
ἀρχίζει νὰ ζητᾶ τὸ ναυτικό.

Τρέχουν ὁ γλάρος κι' ἢ ψυχὴ ἀντάμα,
καὶ στὴ μπουνάτσα καὶ στὴν ταραχὴ
τρομαχικὸ ἀκούγεται τὸ κλάμμα
τοῦ γλάρου πὸν σηκώνει τὴν ψυχὴ.

Ἵ! Μὴ χτυπᾶτε τὸ πουλι πὸν κράζει
κοντὰ στὸ πλοῖο σὰν περνάει, μὴ!
Εἶν' ἢ ψυχὴ τοῦ ναύτη πὸν φωνάζει
ἀπὸ τοῦ γλάρου μέσα τὸ κορμὶ.

(Φύλια καὶ θυμάρια)

ΤΑΣΟΣ ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ

ΟΤΑΝ ΕΙΤΑΝ ΠΙΑ ΑΡΓΑ

I.

Ἵξω φῶς ἰλαρὸ καὶ χαρὰ τῆς ζωῆς. Κ' ἐδῶ, μὲς σ' αὐτὴ τὴν ἀπαίσια
παράγκα, προβάλλουν ὅλα θλιφτά, μαῦρα καὶ σκότεινα. Καὶ δὲν εἶναι τί-
ποτα πὸν νὰ μὴ με στενοχωρῇ. Τὸ ταβάνι, πὸν κρέμεται τέσσερα δάχτυλα
πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου, μοῦ κἀθεται σὰ βοῆχος ἐδωδᾶ, στὸ στήθος. Τὸ
μοναδικὸ παραθύρι μᾶς εἶναι τόσο μικρὸ, πὸν δὲ μπορεῖ νὰ φέρῃ νὰ γλυ-
στηρῆσῃ καὶ σ' ἐμᾶς ὅσο φῶς μᾶς χρειάζεται. Ἡ πόρτα μᾶς εἶναι τόσο
στενὴ καὶ χαμηλὴ, πὸν γὰ νὰ μπῶ καὶ γὰ νὰ βγῶ κάθε φορὰ, ἀναγκάζο-
μαι νὰ γυρίζω μὲ τὸ πλευρὸ καὶ νὰ σκύβω τὸ κεφάλι. Τὸ δάπεδο ἄστροωτο
μ' ἀηδιάζει μὲ τὴ λερωμένη χωματένιαν ὄψη του καὶ τὴν ἀηδία μου δὲν
τὴν ἐλαττώνουν οἱ λίγες κουρελοῦδες, πὸν τὸ σκεπάζουν ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Τὶ κατᾶρα, Θεέ μου! Δέκα χρόνια προσφυγὰ καὶ νὰ μένουμε ἀκόμη,
ἀκοῦς ἐκεῖ; νὰ μένουμε σὲ παράγκα! Δὲ μπορέσαμε νὰ ξεκολλήσουμε, νὰ
πάρῃ ἢ δογῇ νὰ πάρῃ, δὲ μπορέσαμε νὰ τὸ κουνήσουμε ἀπ' αὐτὴ τὴν πον-
τικοφωλιά. Μὰ τὴν ἀλήθεια, ντρέπομαι νὰ πῶ, σὰν τυχαίῃ στὴν Τράπε-
ζι πὸν δουλεύω, νὰ μὲ ζωτήσῃ κανένας συνάδελφος, πὸν καθόμαστε. Καὶ
μασῶ πάντα τὰ λόγια μου, σὰ μοῦ γυρεύουν τὴ διεύθυνσή μου.. Τὶ νὰ
κάνω;

Κάθε πρωὶ κι' ἀπόγεμα, πὸν βγαίνω ὄξω, μόλις ξεπροβάλλω ἀπὸ τὴν
πορτοῦλα τῆς ἐυλένιας φωλιάς μᾶς, κοιτῶ μὲ προφύλαξη δεξιά κι' ἀριστε-
ρά τὸν καταλασπωμένο δρόμο μᾶς· καὶ ξαίρετε γιατί; γὰ νὰ μὴ μὲ δῆ
ποῦθε ξεπορτίζω κανέναν περαστικὸς «καθὼς πρέπει» κύριος καὶ μὲ κατα-
φρονήσῃ· καὶ τρέχω, τρέχω νὰ στρίψω, ὅσο μπορῶ πρὸ γρήγορα τὴ γωνιά.
Γιατὶ δὲ θέλω, ἄχ! δὲ θέλω μὲ κανέναν τρόπο νὰ βρεθῆ στὸν κόσμο ψυχῆ,
πὸν νὰ σκεφτῆ ἢ νὰ πῆ: «Πῶς μπορεῖ αὐτὸ τ' ὄρατο καὶ καλοντυμένο κο-
ριτσι νὰ ζῆ μὲς σ' αὐτὴ τὴν τρώγλη;». Δὲ φαντάζεστε πόσο βαθιὰ μπορεῖ
νὰ μὲ πληγώσῃ αὐτό!

Πήραμε κ' ἐμεῖς κάποιαν ἀποζημίωση καὶ μπορούσαμε μ' αὐτὴ ν' ἀγο-
ράσουμε κἀνα-δυὸ καμαρούλες σὲ κανένα ἀπόκεντρο σημεῖο τῆς πόλης·
μὰ ξοδεύτηκε ὅλη στίς ἀρρώστιες τοῦ πατέρα καὶ στίς ἐμπορικὲς μου
σπουδές.

Ἵ πατέρα μου, μόλις, μετὰ τὴν καταστροφή, βρεθῆκαμε σ' ἓνα πεζο-
δρόμο τοῦ λιμανιοῦ μισόγυμνοι, πεινασμένοι, χωρὶς κουβέρτα νὰ σκεπα-
στοῦμε, ἔλαθε κάποια συμφύσηση ἐγκεφαλικὴ, πὸν τοῦφερε μὴν ἀμνησίτ.
Δὲν ἀναγνώριζε κανένα, ἀκόμη καὶ τὴ μητέρα μου κ' ἐμένα τὴν ἴδια, πὸν
τόσο μὲ λάτρευε. Σὲ τρία χρόνια δοκίμασε κ' ἄλλη συμφορὰ: τοῦ πιά-
στηκαν τὰ πόδια. Ξοδέψαμε ἀρετὰ σὲ γιαιτρούς. Μὰ τοῦ κάκου, δὲν τὸν ὠ-
φέλησαν σὲ τίποτα. Κι' ἀπὸ τότε μένει ζωντανὸς—νεκρός, σὰν ἓνα κου-
βάρι—πρᾶμα, πάνω στὸ κρεβάτι του μερόνυχτα.

Ἵτος μπορούσαμε νὰ καταφύγουμε σὲ κανένα χριστὸ συνοικισμό. Μὰ

είτε γιατί δὲν ξαίραμε νὰ ἐνεργήσουμε καθὼς ἔπρεπε, είτε γιατί συνειθί-
ζει κανείς ὅπου μείνει πολὺν καιρὸ, ἀκόμη καὶ στὴ φυλακὴ, είτε γιατί δὲν
ἤθελε ἢ μαμὰ νὰ καθόμαστε μακρὰ πολὺ ἀπὸ τὸ σχολεῖο μου καὶ νὰ κά-
νω, λεπτοῦλα καθὼς εἶμουν κουραστικούς δρόμους, δῖσαμε ἄγκυρα γιὰ
καλὰ σ' αὐτὴ τὴ στενόχωρη παράγκα. Κι' οὔτε σὰν πῆρα τὸ δίπλωμά μου
ἀπὸ τὴν «Ἐμπορικὴ Σχολή» καὶ χάρι σ' ἓνα γνωστὸ τῆς μαμᾶς πλούσιο
πρόσφυγα διωριστῆκα στὴν Τροπέζα, οὔτε τότε στάθηκε δυνατό ν' ἀλλά-
ξουμε κατοικία. Ὁ μιστὸς μου μόλις μᾶς ἔφτανε γιὰ συντήρησή μας καὶ
γιὰ τὰ λούσα μου.

II

Ἀνοιξιάτικο σούρουπο ὑπέροχο. Τὰ φῶτα τοῦ ἡλίου, ποὺ τᾶναψαν
ἐνωρὶς σήμερα, μοιάζουν μ' ἀστέρια πεσμένα στὴ γῆ.

Μόλις γύρισα κουρασμένη, ζαλισμένη καλύτερα, ἀπὸ τὴν Τροπέζα. Κι'
ἀρχίζω νὰ ξεντύνωμαι. Ἡ μητέρα μου χαμογελώντας μὲ κοιτάζει στοργικά
καὶ κρατεῖ στὰ χέρια νὰ μοῦ δώση μιὰ πρόχειρη λιγὴ ῥόμπα, ποὺ συνει-
θίζω νὰ φορῶ μὲς στὸ σλίτι, στὴν παράγκα, ἤθελα νὰ πῶ... Ὁ πατέρας
μου, ἀπὸ τὸ κρεββατάκι του, ῥίχνει λάγνα τὴ ματιά του ἀπάνω στὸ μισό-
γυμνο γιὰ μιὰ στιγμὴ κορμί μου. Ποιὸς ξαίρει γιὰ ποιά μὲ παίρνει ἢ θο-
λωμένη μνήμη του, τί φέρνει στὸν ἀρρωστημένο νοῦ του ἢ γυμνὴ θωριά
μου, γιὰ νὰ ξυπνοῦνε μέσα του κοιμισμένες σαρκικὲς ὁρμές;

Ἡ μάννα μου δὲν ἀργεῖ νᾶντιληφθῆ τί τοῦ συμβαίνει καὶ μακραίνοντας
σ' ἔκφραση ἀηδίας τὸ ἀσπρορόδινο πρόσωπό της ψιθυρίζει: «τρομάρα νὰ
σοῦρθη, κομπούλιακα! Αὐτὸ δὲ σοῦλειψε, ἀποχτηνωμένε. Οὐ νὰ μου χαθῆς
ξετσιπῶτε!»

Στενοχωριέμαι γιὰ τὴν ἀπρεπὴ γλώσσα τῆς μάννας μου. Θάθελα νὰ
μὴ τὸν συνεριζότανε γιὰ τίποτα, στὰ χάλια ποὺ βρισκόταν ὁ κακομοῖρης.
Καὶ νιώθω πῶς βαθεῖα τὴ συμπόνια μου τώρα γι' αὐτόν.

Καθίζω στὴ γωνιά συλλογισμένη καὶ τὸ δῖχνω στὸ διάβασμα μιᾶς ἀπο-
γεμαινῆς ἐφημερίδας ὡς τὴν ὥρα τοῦ δείπνου.

Μετὰ τὸ φαῖ, κατὰ τις ἐννιά, μᾶς ἦρθε κι' ὁ Νικολάκης. Εἴτανε γει-
τονόπουλό μας στὴ Σύμωρη. Τώρα διατηρεῖ στὸν πλησιέστερο πρόσφυγικὸ
συννοικισμὸ πρᾶτ' οἰο τσιγᾶρων. Ἀπὸ καιρὸ, ἀπὸ χρόνια, ἔρχεται δυὸ-τρεῖς
φορὲς τὴ βδομάδα τὰ βράδια καὶ μᾶς κρατεῖ συντροφιά. Ἡ μάννα μου
προπαντὸς εὐχαριστιέται νὰ κουβεντιάξῃ μαζί του, ὥρες ὀλάκαιρες (ἐνῶ
ἐγὼ συχνὰ βαρύνωμαι νὰ τοὺς ἀκούω). Ξαναθυμοῦνται τὰ παλιά, λένε γιὰ
τὴ σβουμένη πὰ χαρούμενη ζωὴ τῆς χαμένης πατρίδας καὶ σ' ὅλα βρισκον-
ται σύμφωνοι. Ὁ πατέρας μου ἀπὸ τὰ σκότη τῆς ἀρρώστιας του παίρνει
τὸ Νικολάκη γιὰ τὸ παιδί του, γιὰ τὸ Μίτο μας, ποὺ τὸν σκότωσαν οἱ
Τούρκοι μπροστὰ στὰ μάτια του λογχίζοντάς τον, λίγα λεφτὰ πρὶν νὰ
μπαρκαριστοῦμε στὸ καράβι τοῦ σωμοῦ. Καὶ γελᾷ βλακώδικα κι' ἀναγαλ-
λιάζει καὶ τοῦ λέει ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ: «Γιατρέυτηκες, παιδί μου, ἀπὸ τὴν
πληγὴ ποὺ σοῦκανε ἢ λόγχι καὶ μᾶς ἦρθες. Καλῶς ὤρισες, καλῶς ὤρισες».

Στὴν ἀρχή, κάθε φορὰ ποῦλεγε καὶ ξανάλεγε τὸ τροπάρι αὐτὸ ὁ δὺ-
στιχος ὁ πατέρας μου, δὲ μπορούσαμε νὰ μὴ δακρύσουμε ἢ μαμὰ μου κ'

ἐγὼ μιὰ στιγμὴ κι' ὁ Νικολάκης ἔκοβε τὴν κουβέντα καὶ σφυρτὸς κοιτά-
ζε περίλυπα τὶς ξεθωριασμένες κουρελοῦδες, ποὺ μισοσκέπαζαν τὸ δάπεδο.
Μὰ σιγὰ-σιγὰ συνειθίζει κανείς σ' ὅλα κ' ἔρχεται στιγμὴ ποὺ δὲν τοῦ κά-
νουνε καμὴν ἐντύπωση ὅσα τοῦ ξέσκιζαν ἄλλοτε τὰ σωθικά. Κ' ἔτσι τώρα
πὰ δὲν προσέχει κανείς ἀπὸ μᾶς στὸν πατέρα μου, σὰν ψάλλῃ τὸ στερεό-
τυπο τροπάρι του. Συνεχίζουμε τὴν κουβέντα μας κάνοντας πὼς δὲν τὸν
ἀκούμε.

III

Ὁ Νικολάκης μ' ἀγαπᾷ. Ἀλήθεια, δέ μου ξεμυστηρέυτηκε ποτὲ τὸ αἶ-
σθημά του. Μὰ γὼ τὸ μαντεύω, τὸ νιώθω καλύτερα μὲ τὴ φίνα γυναικεία
δαισθησή μου· τὸ διαβάζω κάθε φορὰ στὰ μάτια του, ποὺ μὲ κοιτᾶνε τόσο
ἐκφραστικά...

Ἐγὼ κάνω πὼς δὲν τὸν προσέχω. Δέν του δίνω θάρρος. Τὸν ἀφίνω
κουρασμένο, δείχνοντάς του πὼς δὲν τοῦ δίνω σημασία. Ἴσως δὲν τὸν ἀν-
τιπαθῶ, μὰ δὲ μπορῶ νὰ πείσω τὸν ἑαυτὸ μου πὼς μοῦ ταιριάζει ὁ μι-
κροκαπινοπόλης τοῦ συννοικισμοῦ. Ἐγὼ κρατῶ γυρισμένη τὴν προσοχή μου
ψηλότερα, σὲ κόσμον ἀνώτερο, στὴν ὑπαλληλία τῆς Τροπέζης. Ἔτσι κα-
θὼς εἶμαι νόστιμη καὶ κοκέττα, κ' ἔχω καὶ μιὰ καλὴ θεσοῦλα στὸ χέρι,
γιατί νὰ μὴ φιλοδοξήσω νὰ πάρω κανέναν ἀπὸ τοὺς πῶς νέους συναδέλ-
φους μου; Καὶ νὰ δῆτε· οἱ περισσότεροί μ' ἔχουν ῥιχτῆ. Κ' ἐγὼ κάνω τὰ
γλυκὰ μάτια σ' ὅλους, μὲ τὴν ἐλπίδα νὰγγιστρέψω κανένα. Μὰ ὅλοι—πᾶ-
νάθεμά τους—μὲ θέλουνε γιὰ λίγες στιγμές, προπάντων οἱ πῶς ἠλικιωμέ-
νοι. Τί προτάσεις—ἀλήθεια—μοῦ κάνουν γιὰ ραντεβού καὶ τί μισροδῶρα
μοῦ ἔχουν χαρίσει! Μὰ ἐγὼ μὲ χαμόγελο πονηρὸ πάντα ἀναβάλλω γιὰ
ἀργότερα κάθε τους ἀντάμωμα. Δέν τοὺς κόβω σύρριζι τὶς ἐλπίδες, γιὰ νὰ
μὴν τοὺς δυσαρρεστήσω. Ἄλλωστε αὐτὸ τὸ τρανάνισμα κάνει πῶς φλογε-
ροὺς τοὺς πόθους τῶν ἀντρῶν καὶ τοὺς σπῶχνει σὲ ἀποφασιστικὲς χειρο-
νομίες.

..... Περνοῦν οἱ μῆνες, τὰ χρόνια καὶ κανένας δέ μου κάνει σοβαρὴ
πρόταση γι' ἀποκατάσταση. Ὅλοι ἀποβλέπουνε στὸ πασα-τέμπο. Γι' αὐτὸ
κ' ἐγὼ κρατῶ τὴ θέση μου, βασιτέμαι μακριά τους, χωρὶς ἐννοεῖται νὰ
παύω νᾶμαι εὐγενικὴ καὶ γελοῦμενη.

Μονάχα ἓνας τους μπόρεσε νὰ μὲ παρασύρῃ κάπως. Ὁ Μιχάλης. Νέος
κοιμφός, καλοντυμένος καὶ φρεσκογυρισμένος πάντα, καθὼς εἶναι δὲ ὅλοι
οἱ τραπεζιτικοί, (ὁ Νικολάκης χαχαχὰ ξυρίζεται, φαίνεται, δυὸ φορὲς μόνο
τὴν ἐβδομάδα) μὲ ψιχάλιστὰ γλυκὰ μάτια. Μοῦχει πῆ τις λιγώτερες κου-
βέντες, μὰ μοῦχει ρίξει τίς πῶς βιθειές, τίς πῶς γητευτικὲς μιτιές. Φαίνεται
πῶς συγκρατημένος καὶ πῶς σοβαρὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀπέναντί μου. Καὶ
τὸ χαμόγελό του ὄχι ξανοιχτὸ πολὺ, λὲς μπουμπουκένιο. Μὲ τὴ μετρομη-
νὴ στάση του μὲ κατάφερε, χωρὶς νὰ μπορέσω νᾶντισταθῶ, νὰ του δώσω
ῥαντεβού σ' ἓνα σεσαρὲ τῆς Ἀθήνας.

Πὼς χτυποῦσε ἐπώδυνα ἢ καρδιά μου σὰ βρεθῆκαμε μόνοι, σ' ἓνα μέ-
ρος μάλιστα, ποὺ μὲ φόβιζε! Ἐδειξα μετανιωμένη καὶ στάθηκα γιὰ πολ-
λὴν ὥρα ἀκίνητη κι' ἀμίλητη. Ἐκεῖνος μοῦπε τὰ πῶς εὐγενικὰ λόγια, μ'

ἐνθάδουρνε. Μὲ ὑποχρέωσε νὰ πιῶ. Μὲ δυσκολία τὸν ἄφισα νὰ μὲ χαδέψῃ. Μὰ δὲν τοῦ ἐπέτρεψα νὰ προχωρήσῃ, ἂν καὶ τὰ μάτια του μὲ φόβιζαν καὶ τὸ κορμί μου ἔλυωνε κάτω ἀπὸ τὰ μεταξωιά χάρδια του.

Ἔστερα δεύτερο καὶ τρίτο ἄνταξ. Φρόντισα σ' αὐτά, συγκρατώντας τὸν ἑαυτό μου, νὰ τον ψαρέψω, νὰ του γυρέψω ὑποσχέσεις. Μὰ ἀπὸ τὰ λίγα καὶ μασημένα λόγια του δὲν ἄργησα νὰ καταλάβω, πὼς μὲ ἤθελε μόνο γιὰ φίλη του κ' ὄχι γιὰ νόμιμο σύντροφο τῆς ζωῆς του. Καὶ μιὰ σκέψη, πὼς ἴσως θάξῃ κ' ἄλλες τέτοιες ἔξδν ἀπὸ μένα, γρήγορα πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ μου κ' ἔσταξε στὴν ψυχὴ μου μιὰ ψυχρότη καὶ μιὰν ἀπογοήτευση. Καὶ μιὰ ἄλλη σκέψη μου, πὼς σὰν πρόσφυγα καὶ σὰν ἀπροστατευτὴ ἴσως μ' ἔπαιρναν αὐτοὶ ὅλοι τους γιὰ εὐκολοκυριετὴ, ξεσῆκωσε ἕνα πρωτόφαντο θυμὸ μέσα μου.

IV

Εἶχα πιάσει πιὰ τὰ εἰκοσιπέντε. Μιὰ μέρα βλέποντάς με ἡ μητέρα μου στενοχωρημένη, κοντὰ σ' ἄλλα τῆς λόγια φέρνει τὴν κουβέντα τῆς καὶ στὴν ἀποκατάστασή μου. Μοῦ προτείνει ὀητὰ τὸ Νικολάκη παινεύοντάς τον. Δὲν ξαίρω γιατί μοῦρθε ἡ πρότασή τῆς σὰ δυσάρεστο ξάφνιασμα. Πίστεψα πὼς ταπεινώθηκα. Νόμισα πὼς ἡ σημασία τῆς πρότασής τῆς δὲν ἀπομακρύνονταν ἀπὸ τὸ νόημα τῆς κοινῆς παροιμίας «στὴν ἀναβροχιά καλὸ καὶ τὸ χαλάζι».

Μὲ πῆρε τὸ παράπονο κ' ἄρχισα νὰ κλαίω μ' ἀναφυλλητὰ σκυφτὴ στὰ γόνατά τῆς, βρέχοντας τὴν οὐρανιά ποδιά τῆς. Ἐκεῖ λοιπὸν νόμιζε ἡ μαμάκα μου πὼς ἔπρεπε νὰ κλίνω; Κ' ἔπρεπε νὰτελειστώ γιὸ παραπάνω; Γιατὶ εἶχα πατήσῃ τὰ εἴκοσι πέντε χρόνια, ἔπαφα νάμα νέα, ὁμορφὴ καὶ κοζέττα, ἐπομένως ποθητὴ ἀκόμη καὶ σὲ νέους τραπεζιτικούς;

Σηκώθηκα ἀπότομα καὶ ξαφνικά, φώναξα «ὄχι, ὄχι, ὄχι» χτυπώντας δυνατὰ τὰ πόδια μου στὸ χωματένιο δάπεδο τῆς παραγάκας μας, τὸ στρωμένο μὲ ξεθωριασμένες κουρελοῦδες.

Μὲ καθησυχάζει μὲ γλυκὸν τρόπο χαϊδεύοντας τὰ μαλλιά μου ἡ μητέρα μου, ἐνῶ ὁ πατέρας μου ἀπὸ τὸ κρεββατάκι του μὲ κοιτᾷ τρομαγμένος καὶ λέει: «Μὴν κλαίτε, γιατρούτηκε τὸ παιδί μου ἀπὸ τὴν πληγὴ ποὺ τοῦκανε ἡ λόγχη καὶ μᾶς ἤρθε, μᾶς ἤρθε»...

V

Μῆνες πέρασαν ἀπὸ τὴ σκηνὴ αὐτὴ. Γίνομαι μέρα τὴ μέραν ἀλλοιωτικὴ. Κάνω μηχανικὰ τὴ δουλιὰ μου στὴν Τράπεζα κ' ὅταν ἀδειάζω βυθίζομαι σὲ συλλογὲς μὲ σκυφτὸ τὸ κεφάλι καὶ τὰ μάτια καρφωμένα στὸ στυμμέν. Ἀλλάξα στάση πρὸς ὄλους, ἀκόμη καὶ στὸ Μιχάλη, ποὺ ἀποφεύγω κάθε συνάντησή του. Τοὺς φέρομαι μὲ τυπικὴ ξερὴν εὐγένεια. Στὶς φιλοφρονήσεις τους ἀπαντῶ μ' ἕνα χαμόγελο εἰρωνικὸ καὶ συχνὰ σαρκαστικὸ. Κατὰ βίβλος τοὺς σιχαινομαι ὄλους. Δὲ μπορῶ νὰποβάλω τὴν ἰδέα, πὼς κορυφὰ μὲ περιφρονοῦν σὰν πρόσφυγα ἀπροστάτευτὴ καὶ πὼς ὅλοι κοροϊδεύοντάς με κινηγοῦν νὰ μέκμεταλλευτοῦν ἀπολαβαίνοντας γιὰ μιὰ στιγμή τὸμορφο κορμί μου.

Μόλις τελειώσει ἡ δουλιὰ μου τρέχω καὶ κλείνομαι στὴν παραγκοῦλα

μας. Τὴν ἔχω τώρα γιὰ κρησφύγετο κ' ἀραξοβόλι μου. Δὲ μὲ πειράζει τώρα τὸ χαμηλὸ ταβάνι τῆς, μήτε τὸ πολὺ λίγο φῶς ποὺ μπαίνει ἀπὸ τὸ μοναδικὸ παραθυράκι τῆς, μήτε ἡ στενὴ καὶ χαμηλὴ τῆς πόρτα. Τὶς ὥρες μου τὶς περνῶ διαβάζοντας ἐφημερίδες ἢ ρωμάντσα.

Τὰ βράδια μας τώρα μένομε μόνοι. Ὁ Νικολάκης ἔχει πολὺν καιρὸ νὰ μᾶς ξανάρθῃ. Φαίνεται πικραμμένος ἢ θυμωμένος, ἀφότου ἢ μητέρα μου τοῦτε πὼς στὴν πρότασή τῆς γι' αὐτὸν παρουσίασα κλαίοντας σφοδρότατην ἄρρηση. Τοῦ ξεροῖζωσε τὴν ἐλπίδα, ποὺ χρόνια φούντωνε μέσα του καὶ ποὺ τὸν ἐσπρωχνε τὰ βράδια νὰ μᾶς ἔρχεται.

Περίεργο! Τώρα ποὺ δὲ βλέπω τὸ Νικολάκη, τὸν συμπαθῶ περισσότερο ἀπὸ πρὶν. Τὶ καλὸ θὰ μοῦκανε νὰ τὸν ξανάβλεπα, ν' ἀντίκριζα πάλι τὶς ἐρωτικὲς ματιές του καὶ μὲ τὴν ἐγκάρδια συμπεριφορὰ μου ἀπέναντί του νὰ ξαναροῖζωνα τὴν ἐλπίδα μέσα του! Θὰ περνοῦσα εὐτυχισμένες στιγμὲς κοντὰ του, συγκρίνοντας τὴν εἰλικρινεία του καὶ τὴν ἐρωτικὴ του διάθεση μὲ τὴν ὑποκρισία καὶ τὰ σαρκικὰ ἐλατήρια τοῦ Μιχάλη κ' ὄλων τῶν ἄλλων τραπεζιτικῶν. Μὲς στὰ μάτια τοῦ Νικολάκη δὲ θάβλεπα, ἄχ! ἐκεῖνα τὰ γητευτικὰ ψιχαλίσματα, μὰ θ' ἀντίκριζα τὴν καθαρότητα τῆς ἀγνῆς κ' ἀνυστερόβουλης ἀγάτης.

Περιμένω τὴ μητέρα μου νάρθῃ ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ πλούσιου πρόσφυγα, (ποὺ εἶχε ἐνεργήσει καὶ διωρίστηκα στὴν Τράπεζα) γιὰ νὰ τὴ στείλω νὰ πᾶ νὰ βροῖ στὸ πρατήριό του τὸ Νικολάκη καὶ, ἀφοῦ τὸν καλοπιᾶσῃ, νὰ τὸν παρακαλῆ νὰ ξανάρθῃ, νὰ μᾶς ξανάρχεται στὸ φτωχικὸ μας.

Σὲ μιὰν ὥρα, ποὺ μοῦ φάνηκε χρόνος, προβάλλει ἡ μάννα μου. Τὰ μάτια τῆς στεφανωμένα μ' ἕνα μαῦρο κύκλο, τὰ χεῖλη τῆς φλογισμένα, μὰ δαγκωματιὰ στὸ λαϊμό, ποὺ προσπαθοῦσε νὰ τὴν κοῦψῃ μὲ τὸ χέρι τῆς, μαρτυροῦσαν ἄφωνα τὸ σκοπὸ τῆς ἐπισκεψῆς τῆς στὸν πλούσιο πρόσφυγα προστάτη μας.

Ἔλανα πὼς δὲν κατάλαβα. Κι' ἔστειλα τὴ μάννα μου στὸ Νικολάκη, ἀφοῦ τῆς ἔδωσα τὶς σχετικὲς παραγγελίες καὶ πρόσθετα: «Νὰ τοῦ πῆς ἀκόμη πὼς θὰ χαρῶ ἐξαιρετικὰ κ' ἐγώ, ἂν τονε δῶ ἀπόψε στὴν παραγκοῦλα μας».

Ἄν καὶ κουρασμένη ἡ μητέρα μου, ξεπορτίζει χαρούμενη καὶ μοῦ ὑπόσκειται πὼς τὸ βράδυ θὰ τὸν ἔχει φερμένο.

VI

Τὰπόμεμά μου ἐκεῖνο στὴν Τράπεζα, τὸ γέμιζεν ἡ γλυκεῖα προσδοκία τῆς βραδυνῆς μας συνάντησης μὲ τὸ Νικολάκη. Δὲν εἶχαμε πολλὴ δουλειὰ. Οἱ περισσότεροι συνάδελφοί μου κουβέντιαζαν ἀναμεταξύ τους ἢ διάβαζαν ἐφημερίδα. Ὅλους τοὺς κοίταξα πότε—πότε μὲ μιὰ διάθεση σχεδὸν ἐχθρική,—ἀκόμη καὶ τὸ Μιχαλάκη, ποὺ μὲς στὰ ψιχαλισμένα μάτια του διάβαζα μόνο τὸ ψέμμα.

Ἐνωθα τὸν ἑαυτό μου πρὸ μετροφόρου κ' ἔλεγα πὼς ἕνας νέος μικρόμορος, ποὺ μ' ἀγαποῦσε ἀληθινὰ, θάπρεπε νὰ προτιμηθῇ γιὰ σύζυγος ἀπὸ ἕναν ὑπολοὺ τραπεζιτικὸ, ἀκόμη καί...τὸ ἰπεζίτης ἂν εἶταν.

Σὰ βράδιασε καὶ σχολάσαμε, ἔτρεξα κ' ἔφτασα λαχανιάζοντας στὴν πα-

ράγκα. Μόλις άνοιξα με βιασύνη την πόρτα και πήδηξα μέσα, δώτησα τη μητέρα μου άν θάρθη άποψη ο Νικολάκης. Εΐμουν άποφασισμένη κ' έγώ να πήγαινα έν άνάγκη να τον εύρισκα, έν εκείνος άρριόταν νάρθη.

Αυτή στάθηκε σιωπηλή και χαμηλόβλεπη.

— Λέγε λοιπόν... Τόν ηΐρες;

— Όχι, παιδί μου, δέν είναι έδω... έφυγε...

— Πότε, για ποϋ; λέγε λοιπόν, φώναξα νευριασμένη.

— Πούλησε τὸ πρατήριο του σε κάποιον Πόντιο κ' έφυγε πριν ένα μήνα για τὸ Μεξικό. Πάει κοντά σ' έναν άδερφό του, πούναι χρόνια έγκατεστημένος εκεί. Μοϋ τάπε ο διπλανός του ψιλικατζής.

Καθίζω άπελπισμένη στο διβανάκι. Σκοτεινιάζει μιά στιγμή τὸ φῶς μου. Σταυρώνω τὰ χέρια και σκύβω τὸ κεφάλι κλείνοντας τὰ μάτια. Η μητέρα μου νύβει τὸ πρόσωπό μου με κολώνια. Συνέροχομαι. Και σταδιτιά μου άντηχεί τὸ παντοτεινὸ τροπάρι τοϋ πατέρα μου: «Πούναι και δέ φαίνεται τὸ παιδί μου, ποϋ γιατρεύτηκε άπό την πληγή, ποϋ τοϋκανε ή λόγχη; Πούναι;»....

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

ΒΡΕΧΕΙ...

Βρέχει... Σε περιμένο νάρθης
άπ' τή δουλιά σου κουρασμένος,
βρέχει... σε περιμένο νάρθης
άπ' τή βροχή ξεπαγιασμένος.

Βρέχει... Κοντά στον παραστάτη
τὰ κάρβουνα σπιθοβολούνε
γυρνῶ τὸ νήμα μου στ' άδράχτι
και τὰ παιδιὰ σε καρτερούνε.

Σε καρτερῶ κι' έχω στα χείλη
τήν πιὸ γλυκιά, χουσέ, μιλιὰ μου,
σε καρτερῶ με τὸ μαντήλι
στα καστανά, ριχτό, μαλλιὰ μου.

Κι' είναι, καλέ μου, άγιασμένη
κάθε στιγμή που έμπρός στην πόρτα
σε περιμένο, εϋτυχησμένη,
να σου σφουγγίσω τὸν ιδρῶτα.

Ἡράκλειο

ΜΑΡΙΚΑ Γ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

ΕΙΔΥΛΛΙΟ

«Μίλα μου, Έλένη. Γαλανέ μου άνθέ, τρέμει ή καρδιά μου.
Τρέμει. Σε χέρια άλλα θα βρης τὰ χάρδια τὰ δικὰ μου;»

Με άγκάλιαζεν ή μάννα μου και μ' έγλυκοφιλούσε.
Δάκρυζε· και τὸ δάκρυ μου θερμὸ εκατρακυλούσε.

Ν. ΧΑΝΤΖΑΡΑΣ

Ο ΠΕΘΑΜΕΝΟΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

Δίνω τὸ λόγον μου, οϋρανέ, να σε πιστέψω άν τώρα
μοϋ στείλεις με τὸν άγγελο τὸ χέρι ενός ζωγράφου
να σοϋ ιστορήσω ανθρώπινο, πικρὸ ένα παραμϋθι,
γιατι ίσως χάσω τή λαλιὰ μέσ' στην σιωπή τοϋ τάφου.

Ἡρθες ζωγράφε, ίσκιε βουβέ μιὰς περασμένης δόξας;
Τὰ χέρια κράτα σταθερὰ τ' άγριοσκελετωμένα.
Σοϋ έχω μαζέψει για ὄλικὸ ζωγραφικὸ ὄτι θέλεις:
ρόδα κι' άγριοπερίστερα και φίδια ματωμένα.

Βάνε της ρόδα μάγουλα, μάτια φιδιῶν για μάτια
ποϋ σε παγώνουν κι' άγαλμα στοχαστικὸ σε κάνουν,
για στόμα πάρε άπό κλαριά άηδονοφωλιά δεμένη
κι' άσ' τὰ πουλιὰ για χάρη της κι' εκείνα να πεθάνουν.

Βάλε βυζιά στον κόρφο της ζευγάρι περιστέρια,
ποϋ άπό τή νεώστη έκστατικά να μένουν τή θλιμμένη
και κάνε άφάλι της κρουστό τής ήδονής βουσοϋλα
μια θραυερή μηλοκορφή προσεκτικά κομμένη.

Ἄπ' τής άγής τὰ χρώματα, τή θλίψη τῶν μουσειῶν
άλαγερμένη άνάμνηση τὸ επίλοιπο κορμί της
κι' άπό παράξενης νυχτιάς τ' άδιάλυτα σκοτάδια
πάρε και κάνε της μαλλιὰ, κύματα στην ὁρμή της.

Μαντεύω πὸς κουράστηκες ζωγράφε άγαπημένε!
Χρόνια και χρόνια σοϋ έγινε συνήθεια ή ήσυχία
Φτάνει, δέν ξαίρω άλλο κακὸ μεγάλο άπ' τὸ να φέρης
ένα νεκρὸ μέσ' τής ζωής τή μαύρη τρικυμία.

ΣΑΒΒΑΣ Μ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

MARIA GINANNI

Ἡ κόμισσα Μαρίν Τζινάννι, γυναίκα τοῦ φουτουριστῆ Ἀρνάλντο Τζινάννι, εἶναι μιὰ ἀπὸ τῆς πρώτης γυναῖκες τῶν λυρικών ἐξερευνητῶν τοῦ φουτουρισμοῦ. Μαζί με τὸ Σετιμέλλι, τὸν Κόρα, τὸν Ρέμο Κίτι, τὸ Μάριο Κάρλι, τὸ Νέρι Νανέτι καὶ τὸν Ἀλιπέτρο Μαουρίσιο, ξανοίξαν με τιτανικές προσπάθειες νέους δρόμους, νέα μέτρα μέσα στὸ ἴδιο μεγάλο πλαίσιο τῆς φύσης, μὰ καὶ τῆς βλῆς.

Αὐτὸ ποὺ ὑπάρχει τὸ πραγματικὰ παράξενο στὴ Τζινάννι, ὄχι μόνον τὸ παράξενο μὰ καὶ τὸ πρωτότυπο, τὸ ἑξαιρετικὸ, εἶναι πὼς δὲν πηγάζει ἢ ποιησὴ της οὔτε ἀπὸ τὸν Πόε, οὔτε ἀπὸ τὸ Μπωντλιέρ.

Πηγάζει ἀπὸ τὸν ὀλιγόμοτο κόσμο τῆς αἰσταντικότητάς της, παίρνοντας τὸ μέτρο ποὺ τῆς χρειάζεται, τὸ χρώμα, τὴ μουσικὴ καὶ τὴν αἰσθητικο-λυρική δύναμη, γιὰ ν'ἀποδώσῃ ὅσο μπορεῖ πρὸς πραγματικὰ αὐτὸ ποὺ δονεῖ μέσα της καὶ γυρνεῖ νὰ τὸ ἐξωτερικεύσῃ.

Η ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

(ΑΠΟ ΤΑ "ΔΙΑΦΑΝΑ ΒΟΥΝΑ,,)

Ἀπόψε ὁ Θεὸς θ' ἀκούσῃ τὰ δυὸ μας ἀναφυλλητά, μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἡσυχανάπνευστη ἀτμόσφαιρα, ποὺ ἀποπνέει ἀπ' ὅλα τοῦ κόσμου τὰ ἀρώματα—(ὁ κόσμος ἀδειάζει σμήνη λεπτούς, πολὺ λεπτοὺς ἀτμούς, ποὺ προσπερνοῦν τὴν ἡρεμία : ἡρεμία, κόσμος, ὄντο-τητες, ἀδέλφια).—Μονάχα δυὸ ἀναφυλλητά: Τὸ ἕνα τῆς ἀποψινῆς μου τραγωδίας, μπερδεμένο μέτ' ἄλλο τῆς μικρούλας σας ψυχῆς, τριζόνια.

Ἐνῶ ἐγὼ ξεδίπλωνα τὴν ἐπιθυμία τῆς ἀδυναμίας μου καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὴ γαντζώσω σὲ μακρυνοὺς ἄλλους κόσμους, κάποιος ἀπὸ τὴ διπλανὴ στὴ δική μου κάμαρα παραπονοῖταν πὼς ἢ μαγιονέζα ποὺ εἶχε φάει ἀπόψε δὲν ἦτανε καλὴ κι' ἔπειτα ἀποκοιμήθηκε, ρουχαλίζοντας βαρειά.

Αὐτὴ ἢ ἀπέραντη ἔλλειψη ἰσορροπίας, πόσο τρομερὸ χαλάρωμα δυνάμεων δὲν ἔφερε; Μονάχα σὲ δύο τρία μέτρα ἀπόσταση ἐνεργοῦσαν ἢ προσπόθειά μου νὰ φτάσω τ' ἀστέρια καὶ ἐκείνη τοῦ δυστυχημένου ἀνθρώπου ποὺ εἶχε συγκεντρωθῆ στὴ βαρύτητα τοῦ κορμιοῦ του. Ἡ μία πίεζε τρομαχτικὰ τὴ γῆ, κι' ἢ ἄλλη μόλις τὴν ἀγγιζε. Ἐνῶσα μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀνισορροπία ὅτι ὁ νόμος τῆς παγκοσμίου ἔλξεως θὰ κομματιαζότανε στὸ στριφογύρισμα τοῦ ἱλιγγου τῆς γῆς, ποὺ κρατιώτανε τεντωμένη ἀπὸ τὶς ἀκτίνες—ἀλυσσίδες—δυνάμεις της: πὼς τὸ πάτωμα θὰ ὑποχωροῦσε ἀναποδογυρίζοντας ἀπάνω μου τὴν οὐρλιαχτὴ τρέλλα τῶν Ὑπάρξεων, καὶ τόκανα, ξέφυγα πρὸς τὸ κενό, τὸ πιὸ ἀπλόχωρο μεγάλο κενό ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ μὲ χωρήσῃ.

Βρεθήκατε σεῖς μικρὲς ἀτσάλινες μυτοῦλες ποὺ μὲ κρατήσατε με τὴ βέβαιη καὶ σταθερὴ σας συμπίκνωση, ποὺ τὴ σφηνώσατε λεπτεπίλεπτα μέσα στὴν ἀστατη φθορὰ τῆς φυγῆς μου. Ἐνῶσα τὴν ἀχνὴ κυριότητά μου νὰ παγῶνῃ μέσα στὸ κρυστάλλινο ἄπειρο ποὺ σχηματίσανε οἱ φωνοῦδες σας (ἀτμός—ζωὴ) ποὺ συμπυκνώνεται σὲ παγερά διαμάντια πάνω στὸ ψυχρὸ τρεμουλιασμένο τζάμι τοῦ Θεοῦ παράθυρου, ποῦναι ὀρθάνοιχτο μπρὸς στὸ ὀλοκληρωτικὸ μυστήριον) κι' ἀπὸ κεῖ νὰ ξαναβρίσκω τὴν ἀσφάλεια μέσα σ' αὐτὴ τὴν ὀμαδικὴ ἀρχὴ τῆς σταθερότητας, ποὺ μ' ἔκανε νὰ ἐλπίζω σὲ μιὰ τέ-

λεια ἀποκατάσταση.

Τριζόνια: Λεπτούτσικα πριονάκια τρυπανιοῦ ποὺ ξεσκίζετε τὸ ἀπέραντο μαῦρο ἀρωματο—κρυστάλλινο τῆς νύχτας.

Τριζόνια: Μουσικὲς νότες, ἀπελπιστικὰ τεντωμένες, ὄλες σὲ μιὰ προσπάθεια νὰ συγκρατήσετε τὴ νύχτα ποὺ πλημμυρίζει. Ξαίρω καλὰ ἐγὼ, πὼς μ' αὐτὴ σας τὴ δουλίτσα ποὺ ἀντιπροσωπευότανε ἀπὸ νότες, ἀλυσσίδες, δυνάμεις τοῦ νόμου τῆς ἔλξεως με συγκρατήσατε ἀπὸ τὴ γιγάντια τραγωδία μιᾶς μοριακῆς ἀστάθειάς μου.

Σεῖς ἀποτρέψατε τὴν κατάρρευση με τὸ σπασμωδικὸ σας θόρυβο, κι' αὐτὸ ἦταν μόλις ἀρκετό, μόλις, γιὰ νὰ σώσῃ τὸν κόσμο ἐπὶ δέκα λεπτά! μοῦ φτάνουν! δουλεύετε ὅμως, δουλεύετε μικρά μου τριζόνια, σκορπίζετε μέσα ἀπὸ τὶς τρυποῦλες σας τὶς λεπτὲς φωνίτσες κι' ἀπλώστε τῆς πάνω σ' ἕνα μονάχα σημεῖο ποῦχει μαζευτῆ ὄλη μου ἢ δυναμικότητα, πάνω στὸ μέτωπό μου γιὰ ἕνα ζήτημα τόσο τιποτένιο νὰ ξεδεύετε τόσο πριόνισμα μουσικῆς! Μονάχα ἔτσι θ' ἀποκατασταθῇ ἢ ἰσορροπία κι' ἀπόψε σεῖς ὑπάρχετε μονάχα γι' αὐτὸ.

Οἱ νόμοι τοῦ κόσμου ὅμως μήπως θ' ἀντιδράσουν ὡς ποὺ νὰ τελειώσατε σεῖς τὴ δουλειά σας; Ἐλεος! Μὴ σταματήσατε καθόλου, οὔτε μιὰ στιγμοῦλα. Τὶ ἀγωνία ποὺ δοκιμάζει κανεὶς κάθε νύχτα κρεμασμένος ἀπὸ τὸ τραγοῦδι σας: ἀποκάλυψη τῆς χρησιμότητάς σας.

Σὲ σὰς, σὲ σὰς γι' αὐτὸ θὰ ἐμπιστευθῶ τὸ μυστικὸ μου, σὲ σὰς ποὺ ἐτοιμάζετε πάνω στὰ νεῦρα τῆς νύχτας (τὰ ρίγη ποὺ γεννιῶνται μέσα στὸ σκοτάδι πλέκουνε ἕνα τέλειο νευρικὸ σύστημα; Νύχτα: Διστάζει ν' ἀπλώσῃ κανεὶς τὸ χέρι του, ἀπὸ τρόμο μὴν ταράξῃ μιὰ τελειότητα, νὰ μὴ χαλάσῃ μιὰ ἐντελῶς ἀνυπεράσπιστη λεπτότητα...) με τὶς λεπτὲς ρυθμικὲς σαΐτιές σας ὑφαίνετε τὸ κατάλληλο φόρεμα στὴ Νοερόιητά μου! Σὲ σὰς θὰ ἐμπιστευθῶ τὸ μυστικὸ μου: Ἡ ψυχὴ μου εἶναι τριγυρισμένη ἀπὸ κυκλωτὲς ἐπιθυμίες ἀδυναμίας ποὺ ἀπορροφοῦνται ἀπὸ τὸ ἄπειρο. Ἡ ψυχὴ μου ἀναζητᾷ με τὰ λεπτά τους χέρια νὰ ἀρπαχτῇ ἀπὸ τὶς ἀναρίθμητες στροφές τοῦ ἀπείρου ποὺ τῆς ξεφεύγουνε γιὰ ν' ἀνεβῇ στὰ σκαλοπάτια μιᾶς σκάλας. Πόσα χεράκια τῆς ψυχῆς μου τσακίζονται πρὶν ἀκόμα πλησιάσουνε μονάχα πέντε τσεντίμετρα ἀπὸ τὸ ἄπειρο!

— Ἀπόψε ὅμως θ' ἀνεβῶ: θὰ μάθω ἐπιτέλους! Ναι, γιὰτί ἔχω ἀνακαλύψει κοντὰ στὴν ἑπαυλὴ μου τὴν τοποθεσία τῆς Ἀποκάλυψης, τὴν Πλατεία τοῦ Χρόνου.

Μιὰ φαρδιά ἔκταση, με ξεμοναχιασμένα στὴ μέση δέντρα, παγωμένα μέσα στὴ μοναξιά τους, περιμένει τραγικὰ τὴ μυστηριώδη θυσία μιᾶς ὑπάρξεως ποὺ δὲν ὑπάρχει, πάνω στὸ φωτισμένο ἀπὸ τὸ φεγγάρι ἰκρίωμα. Κι' ἐγὼ περιμένω, περιμένω τὴν ἐκτέλεση αὐτῆς τῆς λειτουργίας, τὴ φωτεινὴ αὐτὴ χειρονομία, ποὺ θὰ μοῦ ἐξηγήσῃ, ἐπιτέλους, τὴ μοναδικὴ στιγμὴ μιᾶς ἀπόλυτης ἀλήθειας.

Μετάφραση: MIX. ΠΡΙΟΝΙΣΤΗ

ΕΞΙΣ

Ἄφου διαβάσαμε λογιῆς λογιῶν βιβλία
ἦταν ἐπόμενο—μὲ τέτοια συντροφιά—
τὴν γύρω μας παρεξηγώντας ὁμορφιά,
μὲ ποιητικὴ ν' ἁμαρτωθοῦμε πανοπλία.

Κι' ἂν τώρα ἡ κάθε διαλεκτὴ μας συλλαβὴ
ἀπέχτησε—δίχως νὰ θέλουμε—λιγάκι
τοῦ Baudelaire, τοῦ Παλαμᾶ, τοῦ Καρὼντάκη
τὺς ἔγνοιες, δὲν φταίμε : ἄς ὄφεται ἡ τριβή.

Ν' ἀπαρηθοῦμε θάνατι ἀργά. Κι' ἡ τέχνη πάλι
σὲ μὰ μᾶς σκλάβωσε ὠρισμένη τῆς μορφῆς.
Ἔστοςό κλείνουμε στὴν κάθε μιὰ στροφὴ
κάτι—κι' ἄς μὴν τὸ δείχνει—ἀπ' τ' ἄδειο μας κεφάλι.

ΑΛΚ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΛΥΒΙΕΣ ΣΤΟ ΜΑΡΜΑΡΟ

Ἦραϊα πουλιά, φωνές τοῦ πράσινου δάσου.
Ποιὸς διαβάτης μὲ καρδιά ματωμένη,
δὲν ἐζήτησε τὸ μπάλαμο τῆς φωνῆς σας.
Τὸ φῶς τρελλαίνει τὴν πουπουλένια ψυχὴ σας,
τὸ φῶς—ἡ χαρά, ἡ χαρά.
Ἡ κίτρινη ἀχτίδα τοῦ φθινόπωρου,
ζωγραφίζει τὸ μουσκεμένο δάσος
—πόση εὐγένεια παλαιϊκιά, πόσο πάθος.
Ἔρημος ἀκούω ἐδῶ στὴ δροσιό,
νὰ μιλήῃ ὁ ἀχὸς τοῦ κόσμου.
Ἄληθεια! ποιὸς δὲ χαιρέται,
νάναϊ κορτά σας.
Χρωματισμένα σύννεφα χρυσαφιά, λυωμένα,
ξεπροβοδοῦν ἕναν ἥλιο πέρα, στὴ δύση.
Ἔρχεται—τὸ κρκερὸ σουρούπωμα,
οἱ σκιεροὶ χρωματισμοί,
τὸ νύχτιο περπάτημα τῶν ἀστρῶν.
Καληνύχτα!—ἡσυχασμένο δάσος,
ῶραϊα πουλιά,
ἀλησμόνητο χρῶμα.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΔΡΙΒΑΣ

ΑΛΕΚΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

ΕΝΑΣ ΠΑΡΑΞΕΝΟΣ ΤΡΕΛΛΟΣ

Πολλὲς φορές ἀναρωτιότανε : «Εἶμαι τρελλός;» Καὶ πάλι ὁ ἴδιος
ἔδινε τὴν ἀπάντησι στὸν ἑαυτό του : Ὁχι! Γιατί τάχα ; Μὴ δὲν ἦτανε λο-
γικὲς οἱ σκέψεις ποῦκανε ;... Ἄλλὰ πόσο ὑπόφερε, θεέ μου, ἀπ' αὐτὲς τὶς
σκέψεις. Ἄραγε αὐτὸ νὰ λέγεται «τρέλλα;» Τότε πάλι δὲν εἶναι κανένα
πράγμα φοβερό, ὅπως θέλουν νὰ τὴν παρασταίνουν οἱ γνωστικοὶ ἢ καλύ-
τερα οἱ κοιτοί, γιατί αὐτοὶ δὲν ἦταν σὲ θέσι νὰ κἀνουν τὶς σκέψεις ποῦ
αὐτὸς ἔκανε. Πόσο ὑπόφερε ὅμως, πόσο ὑπόφερε!

* *

Τὶ εἶναι ὁ ἄνθρωπος ; Μιὰ μηχανὴ καὶ τίποτ' ἄλλο. Ὅλο βίδες καὶ
βιδίτσες, ποῦ σὰν λείπουν αὐτὲς παύεις νὰ ὑπάρχεις.

Αὐτὴ, βέβαια, δὲν ἦταν ὀλότελα δικιά του σκέψη. Τὴν εἶχε ἀκούσει
κι' ἀπὸ ἄλλους. Ἄρα ἦταν σωστή.

Λοιπόν, γιὰ νὰ ζήσουμε, πρέπει νὰ φυλάμε πολὺ τὶς βιδίτσες αὐτὲς
ποῦ λέγονται καρδιά, νεφρά, σκότια. Νά, ἕνα ἀπότομο σκούνημα καὶ
μπορεῖ νὰ φύγει ἀπ' τὴ θέσι τῆς καμμιᾶ. Γιατί τάχα ;

Ἦ! νά, χρειάζεται προσοχή, μεγάλη προσοχή.

Αὐτὸς πρόσεχε καὶ μάλιστα πολὺ.

Περπατοῦσε ἀργά—ἀργά καὶ προσεχτικὰ τὸ κεφάλι του.
Μὰ γιατί γελοῦσαν ὅσοι τὸν βλέπανε ; Γιατί ; Πόσο ἤθελε νὰ τοὺς ἐ-
ξηγοῦσε, νὰ τοὺς ἔδινε νὰ καταλάβουν... Μά, δὲ βαρυνέσαι, σάμπως δὲν τῶ-
ξερε αὐτὸς ; Θὰ τὸν περνοῦσαν γιὰ τρελλό, γιὰ τρελλό χά ! χά ! χά !.. Οἱ
βλάκες ! Δὲν προέχουν καθόλου, μὰ καθόλου, τὶς βιδίτσες τους. Γι' αὐτὸ
καὶ πεθαίνουν ἕνας—ἕνας. Αὐτὸς ὅμως θὰ ζοῦσε, θὰ ζοῦσε αἰώνια. Ψέμ-
ματα ; Μήπως πέθανε ποτές του ;

Χά ! χά ! χά ! οἱ βιδίτσες, μυστήριο πράγμα !

Μιὰ σοῦφυγε ἀπὸ τὴ θέσι τῆς καὶ πᾶς.

Ἔνα μόνο φοβότανε : Μὴ τοῦ χαλαρώσουν, μὴ τοῦ σκοουριάσουν, μὴ
τοῦ σπάσουν ἀπ' τὴ χρῆσι. Ἄλλὰ καὶ γι' αὐτὸ βρῆκε τὸ φάρμακο.
Τὶ ἀπλό ποῦ ἦταν ! Κι' ὅμως δὲν ἔχε σκεφθῆ κανείς.

Κυτιοῦσε κάποτε τὴ μηχανὴ τοῦ ραψίματος, ποῦ τὴ λάδωναν. Τὴ
λάδωναν γιὰ νὰ μὴ σκοουριάσουν, γιὰ νὰ μὴ χαλαρώσουν οἱ βίδες τῆς.
Εἶναι κι' αὐτὴ μιὰ μηχανὴ κι' ἔχει βιδίτσες. Μιὰ μηχανὴ σὰν τοῦ ἀνθρώ-
που, μὲ τὴ διαφορὰ ποῦ δὲν δουλεύει διαρκῶς.

Βάζει τὸ χερί του στὴν καρδιά του : τικ—τίκ, τικ—τίκ, τικ—τίκ, δου-
λεύει ἀδιάκοπα τέσσα χρόνια. Νά—τοῦ φάνηκε—χιτυπαίει κουρασμένα : ἔχει
ἀπαυδῆσει πιά. Σκούργιασε. Γιὰ μιὰ στιγμὴ τρομάζει, τοῦ φάνηκε πὼς θὰ
σταματήσῃ.

Ἐάφνου τοῦρχεται μιὰ ἰδέα. Παίρνει τὸ λαδωτῆρι τῆς μηχανῆς καὶ τρέ-
χει σ' ἕνα μέρος κρυφὸ σ' ἕνα μέρος κρυφὸ γιατί ἂν τὸν δοῦν τι κάνει

θά τὸν περάσουν γιὰ τρελλό. Τρελλό αὐτόν, χά! χά!

Λαδώνεται. Βάζει σὴ μύτη του, στ' αὐτιά του, στὸ στόμα του τὸ λαδοτῆρι.

Βάζει τώρα πάλι τὸ χέρι του στὴν καρδιά του. Τὴ ζωηρὰ καὶ τὴ καθαρὰ δουλεύει τώρα. Τικ, τικ, τικ.

Μιά χαρὰ τὸν πλημμυρίζει. Βοῆχα τὸ φάρμακο. Δὲν τὸ λέει ὅμως σὲ κανέναν, γιατί θὰ τὸν κοροϊδέψουνε.

Κάθε πρωΐ, τακτικά, λαδώνεται. Λαμπρὰ, πολὺ λαμπρὰ τ' ἀποτελέσματα.

Ἀπὸ τότε ποὺ κάνει αὐτὴ τὴ δουλειὰ δὲν ξαίρει τί πάει νὰ πῆ ἀρροσטיα.

* *

Κάποτε πάλι κυττοῦσε ἓνα κρανίο ποῦχε γιὰ μελέτη ὁ ἀδελφός του ποὺ σπούδαζε γιατρός. Ἦταν ἓνα κρανίο ἀληθινό. Κύτταζε τίς τρύπες τῶν ματιῶν, ποὺ ἔτσι σκοτεινὲς ὅπως ἦτανε τοῦ φαινότουσαν ἀπέραντες.

Ἀσυναίσθητα ἔπιασε μὲ τὰ ἄσπρα χέρια του τὸ κεφάλι του. Τὸ κεφάλι του ἦταν κι' αὐτὸ ἓνα κρανίο, μὲ τὴ διαφορὰ ποὺ τὸ σκέπαζαν οἱ σάοκες. Ἄρχισε νὰ πασπατεῖ νευρικὰ τὰ μάγουλά του, τὸ μέτωπό του. Εὔρισκε τίς ἴδιες λακουβίτσες, τὰ ἴδια ἐξογκώματα ποὺ ἔβλεπε καὶ στὸ κρανίο. Πασπατέβοντας βοῆχε καὶ τίς τρύπες τῶν ματιῶν. Τρόμαξε. Ἄν τυχὸν πέφταν τὰ μάτια του μέσα σ' αὐτὲς τίς τρύπες, ποὺ πρέπει νάταν τόσο μεγάλες καὶ τόσο σκοτεινὲς σὰν κι' αὐτοῦ τοῦ κρανίου!

Ἐτρεξε καὶ ρώτησε τὸν ἀδερφό του, ἀδιάφορα τάχα: Καλὰ δὲν μπορεῖ νὰ πέσουν τὰ μάτια μας μέσα στὴς τρύπες αὐτὲς ποὺ βρίσκονται;

Ὁ ἀδελφός του γέλασε. Αὐτὸς δὲν ἐπέμενε.

Θὰ τὸν περνοῦσε γιὰ τρελλό.

Πόσο ὅμως ὑπόφερε!..

* *

Μιά μέρα, κεῖ ποὺ περπατοῦσε ἀφηρημένος στὸ δρόμο, σκόνταψε καὶ σωριάστηκε χάμω φαρδὸς—πλατύς.

Τώρα, ἄρχισε νὰ σκέπτεται στὴ στάση αὐτὴ ποὺ βρέθηκε, ὅλα μέσα μου γινήκαν γῆς—μαδιάμ. Οἱ «βιδίτσες» ἀνακατεύτηκαν. Πρέπει λοιπὸν νὰ πέθανα. Naί, νὰ πέθανα! Ἀλλὰ πὼς γίνεται τώρα νὰ μπορῶ νὰ σκέπτομαι, νὰ βλέπω, νὰ ἀκούω!

Βοῆχε ὅμως ἀμέσως σχεδὸν τὴ λύση. Naί, πέθανε, καὶ τώρα βρίσκεται σὲ μιὰν ἄλλη ζωὴ, σ' ἓναν ἄλλον κόσμο. Σὲ μιὰν ἄλλη ζωὴ, ποὺ εἶναι συνέχεια τῆς προηγούμενης. Ἀπὸ κεῖ δηλαδὴ ποὺ τελειώνει ἡ πρώτη, ἀρχίζει ἡ δευτέρα.

Σηκώθηκε, ξεσκονίστηκε καὶ τὸ πῆρε τὸ πράγμα μοιρολατρικά. Ἐξακολούθησε ὅμως νὰ προσέχη τίς βιδίτσες του, ἐπειδὴ φοβότανε ἓνα δεύτερο θάνατο.

Ἦταν ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἤξαιρε τὸ «μυστήριο» τοῦ θανάτου. Πόσο ἤθελε νὰ τὸ πῆ σ' ἄλλους, νὰ τοὺς δώση νὰ καταλάβουν. Δὲ βαρύνεσα ὅμως· σάμπως δὲν ἤξαιρε: θὰ τὸν λέγανε τρελλό.

* *

Ἡ ζωὴ ποὺ περνοῦσε ἦταν μαρτυρική.

Δὲν κοιτοῦσε νὰ πῆ τὴν γνώμη του.

Τρελλός. Χά! χά! αὐτὸς τρελλός, αὐτὸς ποῦκανε τόσες σωστὲς σκέψεις.

Δὲν μπορούσε νὰ συννενοηθῆ μὲ κανέναν. Μπορεῖ καὶ νάταν τρελλός.

Ἴσως ἡ μεγάλη λογικὴ νὰ λέγεται τρέλλα.

Ἀναθάρρεψε! Τότε θὰ βρίσκονται ἄνθρωποι ποὺ σκέφτονται σὰν κι' αὐτὸν λογικά, ποὺ θὰ μπορούσε ἐπὶ τέλους νὰ συννενοηθῆ μαζί τους. Οἱ τρελλοί! Χά! Χά! Χά! Γιατί νὰ τὸν πειράξῃ αὐτὴ ἡ λέξη; Ὅχι! Ἦταν τρελλός!.

Σ' ἓνα ἀπ' τὰ φρενοκομεῖα, βρίσκόταν ἓνας πολὺ παράξενος τρελλός.

Τὸν ἔβλεπε κανεὶς νὰ γροῖζῃ μ' ἓνα λαδοτῆρι, ποὺ οἱ νοσοκόμοι φρόντιζαν νὰ τοῦ τὸ γεμίζουν νερό, καὶ νὰ προσπαθῆ μ' αὐτὸ νὰ «λαδώνη» τοὺς ἄλλους τρελλούς.

Ἀκόμα μιλοῦσε γιὰ κάτι μυστηριώδικες «βιδίτσες» καὶ φώναζε ὅτι αὐτὸς μόνο ξαίρει τὸ μυστήριο τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς.

Ἦταν, μὰ τὴν ἀλήθεια, ἓνας πολὺ παράξενος τρελλός!..

ΑΛΕΚΟΣ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΣ

ΧΙΟΝΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

*Τ' ὠραῖο γαλάζιο μεσουράνι, ἔχει μαυρίσει
στὸ μισεμὸ τοῦ μελιχροῦ ἡλίου τοῦ χειμῶνα,
ποὺ μόλις, σὰν μιὰν ἀρροστιάριχη ἀνεμῶνα,
πολλὴ ὥρα πρὶν ἔφηνγε ἐκεῖ κατὰ τὴ δύση.*

*Ἀπόψε, τοῦ βορριά ξαδέρφι ἦρθε τὸ χιόνι
κι' ἀπλώσε ὁλοῦνθε τῆς οἰγῆς τὴν ἄσπρη χλαίνη,
κι' οὔτε σκουληκι, μήτε μιὰ ψυχὴ ἀνασαινεῖ,
λές κι' εἶναι ἡ πλάση ποτισμένη ἀκράτο ἀφιόνι.*

*Ὅλο σφυραεὶ τοιγύρω τ' ἄγριο φυσομάνι,
κάτω ἀπ' τὴ μαύρη νύχτα ποὺ εἶναι δίχως ἄστρα,
καί, ξεχασμένο ἀποβραδὶς, μέσ' σὲ μιὰ γλάστρα
ὄξω στὸ χιόνι κρουσταλλάζει ἓνα γεράνι.*

*Κι' οὔτε τὸ βῆμα ἐνοῦ διαβάτη, ἐνοῦ ξενόχτη,
δὲ μᾶς μηνάει τὸν ἐρχομὸ καινούργιας μέρας,
μόνο, τῆς νύχτας τὸ τραγοῦδι λέει ὁ ἀγέρας,
μὲ τῆς σκεπῆς τὸν μεθυσμένο ἀνεμοδείχτη.*

ΑΛΕΚΟΣ ΦΡΑΓΚΟΣ

Ο ΜΠΩΝΤΛΕΡ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ
ΤΟΥ ΛΥΡΙΣΜΟΥ

Υπάρχει ένα αναμφισβήτητο γεγονός: Στη σύγχρονη φιλολογική ιστορία, ή προσωπικότητα του Charles Baudelaire δεν έπαψε από το να γίνεται, μέρα με την ημέρα, μεγαλύτερη και πιο επιβλητική. Μάταια τον κατηγορήσαν τότε για τη στεγνότητα της καρδιάς του ή τη φτώχεια της φαντασίας του και πότε πάλι για το στενόχωρο των γνώσεών του. Όσο διαβαίνουν τα χρόνια, τόσο και περισσότερο έπαληθεύει η προφητεία του Théodore de Banville, που πρώτος διακήρυξε την αληθινή μεγαλοφυΐα του συγγραφέα των «*Ανθέων του Κακού*».

Ποιά λοιπόν μπορούν να είναι τα δικαιολογητικά μιας τέτοιας αξιολόγησης; Δοθέντα φήμης, όταν πρόκειται για έναν ποιητή του οποίου, επιτέλους, το έργο είναι μικρό και με πολύ λίγη ποικιλία;

Νά ψάξουμε να τάβρουμε στην άρρωστημένη έγνοια άγνης τέχνης, που βασάνισε το Μπωντλέρ και τον έσπρωξε ολόκληρο προς το άπρόοπτο; Μά η έγνοια αυτή βρίσκεται ριζωμένη στην καρδιά όλων εκείνων που αισθάνονται βαθιά τον προορισμό τους.

Θά ήτανε πιο σωστό να πούμε, πως η έρεθισμένη αισθητικότητα που ξεχύνουν τα «*Ανθη του Κακού*» και που αναδιπλώνεται μέσα στον ίδιο της έαυτο, συγκεφαλαιώνει τη νοσηρή αισθητικότητα μιας ολόκληρης εποχής. Αμφιβολία, είρωνεία, απογοήτηση, πεσιμισμός, πυρετώδης αναζήτηση σπανίων και παράξενων συναισθημάτων ως είδος αποζημίωση για το αδύνατο του να γευτεί πλήρως τις αισθηματικές διαχύσεις, ανάγκη νεωτερισμού στην άκνησία και χαδιών πλάι στην ανύπαρκτη στοργή, είναι τα χαρακτηριστικά των πολυάνησυχων ψυχών μά και των πολυπερήφανων μαζί, του καιρού του της αναμονής.

Μά αν ο Μπωντλέρ, δεν είχε κατορθώσει παρά μόνο την έξωτερικευση όλων αυτών των συναισθημάτων, θά ήταν λ. χ. η φήμη του μεγαλύτερη από τη φήμη του συγγραφέα του «*Υπεράνθρωπου*» (Oberman);

Και πράγματι, ο ποιητής των «*Ανθέων του Κακού*», έχει τραβήξει πολύ πιο μπροστά. Ανακάλυψε την κυριώτερη ελαττωματικότητα του Ρωμαντισμού και, πριν από τον Verlaine, έπρεπε να ξεκάνη από τη μέση τη ρητορικότητα. Έτσι, χάρη σ' έναν πόνο που με κάθε θυσία ζητούσε να κρύψει και που τον έβασάνιζε, άνακάλυψε για δεύτερη φορά το Λυρισμό κ' έγκαινίασε μια νέα περίοδο όχι μόνο για τη Γαλλική, αλλά και για την παγκόσμια ποίηση. Ταυτόχρονα εύρισκε μέσα του μιαν ανέκδοτη έρμηνεία της ζωής. Έτσι, ενώ η αισθηματικότητά του κλείνει έναν κύκλο, τον κύκλο της απέλπισιας, το έργο του άνοίγει έναν άλλο, καινούργιο, κα-

τά το παράδειγμα του Villon ή του Rousard.

Από αυτόν κ' ύστερα, δόθηκε και πάλι προσοχή στο μυστήριο. Ο Συμβολισμός θά ίδη το φώς, και η τεράστια του διάδοση ανά την ύφήλιο, ως αντίδραση κατά του ακαδημαϊσμού και της παράδοσης, όφείλεται αποκλειστικά στο ότι, η κατοπινή δράση του είχε προετοιμασθή από το έργο του Μπωντλέρ, κλασσικού μεταξύ των κλασσικότερων.

Κατά την ταπεινή μου γνώμη, είναι λάθος φανερό το να πιστεύει κανείς, πως ο τραγουδιστής των «*Ανθέων του Κακού*» ύπηρεξε ποιητής επιτηδευμένος.

Δεν υπάρχει ειλκρινέστερος μά, μαζί, κι ούτε πιο συγκεντρωμένος απ' αυτόν.

Και να ή τρισεγγάλη του αξία; Δέ λείπει τίποτα το περιττό κι ο παλαμός των στίχων του συγκινεί σαν άβιαστα τα βαθύτερα στρώματα της ψυχής. Από το Dante κι έπειτα, κανένας δεν κατόρθωσε να μάς μεταδώσει σε τέτοιο σημείο το ρίγος της άβυσσου. Εκεί που ο Vigny είχε θερίσει, αυτός έδρεψε στάχια σπάνια και βαρειά, που ο Laforgue επέπρωτο να μαθήσει άργότερα και των οποίων ο Théophile Gautier θαύμαζε το παράξενο του χρώματος, δίχως και να πολυσκοτίζεται για το εύγευστο του σταριού τους.

Όστόσο, ο Μπωντλέρ, έχει συντρέξει στην άχτινοβολία της Γαλλικής ποιητικής μεγαλοφυΐας, περισσότερο από κάθε άλλο σύγχρονό του, μήτε κι' αλτού του Victor Hugo εξαιρουμένου.

Και, μά την άλήθεια, υπάρχει κανείς από μάς, σήμερα, που, έμμεσα, να μην του όφειλη κάτι δικό του;

* *

Τα «*Ανθη του Κακού*» στην Εύρώπη, διευκόλυναν με τρόπο όλοφάνερο τη διάπλαση των πρωτοτυπότερων λυρικών ιδιοσυγκρασιών του τέλους του 19ου αιώνα: στη Γερμανία οι Richard Delmeil και Stefan Georg, στην Αυστρία ο Hugo von Hoffmannsthal, στην Άγγλία ο Oscar Wilde, στην Ιταλία ο D'Annunzio, στη Βοημία ο Georges Karask, στη Δανιμαρκία ο Joergensen, στην Ισπανική Αμερική ο Diaz Miron, στην Πολωνία ο Stanislas Przybyszewski.

Στην Πορτογαλλία, το μπωντλερικό πνευματικό κίνημα ύπηρεξε από τα πιο σπουδαία. Μήπως η Πορτογαλλία δέ στάθηκε πάντα μά από τις παραγωγικότερες πνευματικές αποικίες μας;

Ένας μεγάλος λυρικός, που μπορούμε δυστυχώς να τον ψέξουμε για μερικές έλλειψεις του στη διατύπωση, ο Gomes Leal, βρήκε μέσα στ' «*Ανθη του Κακού*» το μυστικό που του ενέπνευσε μά μέρα το άριστούργημά του «*Λάμψεις του Νότου*». Κι' ο Cesario Verde, που τότε σκότωσε τόσο πρόωρα η φθίση, από το Μπωντλέρ βέβαια διδάχτηκε πως, δίχως περιπτώσεις, να εκφράζει άκόμα και το πιο λεπτό συναισθήματα.

Οι δύο αυτοί πρόδρομοι έτόνωσαν το νεανικό ένθουσιασμό του

Eugenio de Castro ποῦ, περί τὸ 1890, διακήρυξεν τὴ συμβολικὴ ἐπανάσταση, δημοσιεύοντας τὰ «Oaristos» του καὶ τὸ «Interlunio» του, ποῦ ἀφιέρωνε στὸν Poë, στὸ Villiers, στὸ Baudelaire, καὶ στὸ Barbey d' Aurevilly.

Δὲ θέλουμε νὰ ἐξακολουθήσουμε τὴν ἀπαρρίθμηση αὐτὴ ποῦ θὰ καταντοῦσε ἀνιαρὴ, ἴσως, καὶ ποῦ, ἀναγκαστικά, ὀφείλει νὰ μείνῃ ἀσυμπλήρωτη.

Πρέπει νὰ γραφτῆ μιὰ μέρα ἓνα δλόκληρο βιβλίο, ὅπου θὰ καθοριστοῦν ἀκριβῶς οἱ διάφορες φάσεις αὐτῆς τῆς παγκοσμίας λυρικῆς ἀνάστασης, ποῦ ἔχει ὡς πηγὴ τῆς τὸ ἔργο τοῦ Μπωντλέρ καὶ ποῦ βρίσκεται ἤδη πολὺ μακρὰ ἀπὸ τὴν ἀφετηρίαν τῆς. Δὲν παρουσιάσαμε παρὰ μερικὸς σταθμούς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀρκούμενοι στὴν ἐπιφάνειάν τους, θὰ μπορούσαν, ὅσοι θὰ θέλανε εὐκόλα νὰ μᾶς διαμυφισβητήσουν. Κι' ὅμως, νομίζουμε πὼς θὰ κάναμε ἄσκημα, ἂν δὲν ὀνομάσουμε ἓναν ἀπὸ τοὺς μαίτρ τῆς σύγχρονης Ἰσπανικῆς φιλολογίας τὸν D. Ramon de Vallé—Inclan τόσο, ὅσο καὶ τὸ μεγάλο ποιητὴ τοῦ συγκαίρινου Ἑλληνισμοῦ, τὸ δυνατό συγγραφέα τῆς «Ἀσάλευτης Ζωῆς», τὸν Κωστῆ Πάλαμᾶ.

Αὐτὴ ἡ ἐξαιρετικὴ φήμη περήφανα μαρτυρᾶ ποιὰ ἡ ἀξία τῆς Γαλλίας στὸν κόσμον. Καὶ τῆς ἀρνήθηκαν τὴ λυρικὴ μεγαλοφυΐα! Τὸ ἴδιο κι' ὁ Βολταῖρος τῆς εἶχεν ἀρνηθῆ τὸ ἐπικὸ χάρισμα, τὴν ἐποχὴ ἴσα-ἴσα ποῦ ξέθαβαν τὶς chansons de geste.

Πολλοὶ βέβαια εἶναι ἀνάμεσα στοὺς μάρτυρες τῆς μεγάλης σημερινῆς τραγωδίας, ἐκεῖνοι ποῦ θὰ ψάξουν νὰ βροῦν κάποια παρηγοριὰ ὠραιότητος μέσα στὸ μπωντλερικό ἔργο. Γιατὶ ἐκεῖνος ποῦ τόσο τέλεια ἐξωτερικέψε τὸ μαρτύριό του νὰ ζῆ κανένας ἔξω ἀπὸ κάθε ἀληθινὴ στοργή, καὶ ποῦ τόσο ἀποφασιστικά ἔπληξε τὸν πόνο του κάτω ἀπὸ μιὰ μάσκα εἰρωνικῆς περιφρόνησης, ὑπῆρξε κι' αὐτός, κατὰ τὴ δικὴ του ἀντίληψη, ἓνας ἥρωας.

Καὶ μόνο οἱ ἀληθινοὶ ἥρωες μένου ἀθάνατοι.

ΠΣ. Μ)τῆς

Ε Σ Υ...

<i>Ἐσὺ ποῦ μὲ τ' ἀθῶα σου μάτια μοῦ πῆρες καὶ καρδιὰ καὶ νοῦ —ὦ, τὰ γλαυρά, γλυκά σου μάτια πᾶχουν τὸ χρῶμα τ' οὐρανοῦ!</i>	<i>Ἐσὺ ποῦ μ' ἓνα χαμογέλιο διώχνεις τὴν κάθε συγγενιά —ὦ τὸ γλυκὸ σου χαμογέλιο ποῦ τῶδα κάπου ζωγραφιά!</i>
---	---

*Ἐσὺ ποῦ τώρα πᾶς στὰ ξένα,
πάρε κι' ἐμὲ νὰ σ' ὀδηγῶ
—ὦ, τὰ θλιμμένα, μαῦρα ξένα
ποῦ κάποι' ἔζησα κ' ἐγώ!*

Α. ΚΑΛΑΜΠΟΥΣΗΣ

ΑΡΑΒΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Η ΑΝΑΜΟΝΗ

Γύρω—τριγύρω ἄμμουδιὰ ἀπέραντη
δίχως ἀρχὴ καὶ δίχως τέλος,
κι' ἐγὼ μονάχος μέσα στὸ λιοστάλαμα
τὴν καρτερῶ τὴ Λεΐλα.
— Ὡς πότε θὰ τὴν καρτερᾷς; μ' ἀρώτησαν
κι' ἐγώ.... τοὺς ἔδειξα τὴν ἄμμουδιὰ.

ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Θολὸ ποτάμι τὰ μαλλιά σου
κυλᾶ μυστήρια καὶ συντρίμια καὶ ναυάγια.
Ποιὸς στὴν ὄρμη του μπόρεσε ν' ἀντισταθῆ
καὶ ποιὸς ἐμπρὸς ἐστάθηκε στὸ ρέμα;
Ἄλλοι σ' ἐμὲ τὸ ναυαγὸ καὶ τρεῖς ἄλλοι!

Η ΑΒΥΣΣΟΣ

Κι' ἀρπάζοντας στὶς δυὸ τῆς φουχτες τὸ κεφάλι μου
μὲ τὴ φωνὴ τῆς εἶπε μου:
— Στὰ μάτια κύτταξέ με ἀσάλευτα ὦρα πολλή.
Θέλω τὰ μάτια σου νὰ μείνουν καρφωμένα στὴν ψυχὴ μου.
Κι' ἐγὼ τῆς ἀποκρίθηκα:
— Τὰ μάτια σου εἶν' ἄβυσσος ἀτέλειωτη,
νὰ τ' ἀντικρύσω δὲν μπορῶ.
Φοβᾶμαι μήπως ζαλιστῶ
καὶ πέσω μέσ' στὴν ἄβυσσο.

ΤΑΚΗΣ ΤΣΑΚΩΝΑΣ

Η ΑΠΙΣΤΗ

Ἦ, ἄπιστὴ μου ἀγαπημένη, καμαρωμένη κόρη τοῦ γέρω Μπραῆμ,
Ἄμπντάλα. Εἶδες πὼς σὰν δροσιζοῦνε τὴ γῆς τὰ δάκρυα τ' Οὐρανοῦ,
κάνουν νὰ φυτρῶνουνε λουλούδια μυρωμένα;

Μιμήσου τὸ αὐτὸ καὶ σύ, ἐρωμένη τοῦ ὑποκριτῆ Μουχάμετ τοῦ
γουλεϊτζῆ, ἂν νομίζης πὼς τὸν βαρέθηκες ἢ πὼς εἶναι ὦρα πιά νὰ
ζητήσης ἕανὰ φιλοξενία στὴν ἀγκαλιά μου. Ἄσε τὰ δάκρυά σου νὰ
τρέξουνε στὴν ἀπαλάμη μου πολλὰ, σὰν χειμωνιάτικη βροχὴ.

Ἦσως αὐτὰ μπορέσουν νὰ ξεπλύνουνε τὸ μῖσος γιὰ τὴν ἀπιστία
σου καὶ δώσουνε τὴ δύναμη στὴν καρδιά μου νὰ σοῦ χάριση τὴ συγνώμη.

(Ἐπὶ τ' Ἀράπικο)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΛΙΓΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΑΠΟ ΜΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗ ΕΝΤΥΠΩΣΗ

Κ. ΒΑΡΝΑΛΗ: "ΤΟ ΦΩΣ ΠΟΥ ΚΑΙΕΙ", (Ποήματα).

«Τὸ Φῶς πὸν καιεῖ», ἡ ξαναπλασμένη δεύτερη ἐκδοσὴ τοῦ κ. Κ. Βάρναλη, πὸν βγήκε φέτος 1933 στὸ Τυπογραφεῖο «Ἑστία», δὲν ἔχει ἀλλάξει βέβαια καμιά μορφή τέχνης οὔτε διδασκαλίας ἀπὸ τὴν προηγούμενη καὶ πρώτη ἐκδοσὴ τοῦ 1922, πὸν μᾶς ἔδωσαν τὰ «Γράμματα» τῆς Ἀλεξανδρείας.

«Τὸ Φῶς πὸν καιεῖ», εἶναι τὸ πρῶτο μεταπολεμικὸ τραγῶδι, ἡ πρώτη φιλοσοφικὴ ποιητικὴ σάτυρα πὸν γράφεται ἀπὸ ἄνθρωπο πραγματικὰ διανοούμενο καὶ γνώστη καταστάσεων κοινωνιολογικῶν.

Ὁ ποιητὴς, ὁ λυρικὸς αὐτὸς μῶμος δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ μᾶς δώσῃ ἕνα φιλοσοφικὸ πεζοτραγῶδο, κρίνοντας καὶ επικρίνοντας σύμφωνα μὲ τὴν ψυχολογικὴ κατάστασιν μὰ καὶ τὴν ιδιοσυγκρασίαν ἐνὸς νευρασθενικοῦ ἀκατατόπιστου βρέματος, πὸν ἐπεκράτησε μετὰ ἀπὸ μιὰ ἀγανάχτησιν γιὰ τὸ σφετερισμὸ τῆς ἀνθρώπινης σάρκας καὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν διαφόρων ἰδανικῶν.

Ὁ μῶμος, ἀκουμπισμένος πάνω σ' ἕνα γιοφύρι συλλογίζεται, ἔχοντας μπροστὰ του ἕνα φεγγάρι πὸν σιγανοχαράζει καὶ κάτω του μιὰ τεράστια ἄβυσσος. Ἀκούει τὰ νερά πὸν βογγᾶνε στὸ πέρασμά τους. Ἡ δίνη τοῦ νεροῦ, ἡ καταστροφὴ ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, τὸ ἀπείσιον αὐτὸ θέαμα πὸν φέρνει τὸν ἴλιγγον σὲ κάθε σκέψῃ καὶ ἀπόφασιν, φουσκώνει τὰ στήθια τοῦ ποιητῆ καὶ τὰ φέρνει μπρὸς σὲ μιὰ ἀντίθεσιν τοῦ μεγαλείου τῆς Φύσης.

Τὸ φεγγάρι σιγοχαράζει καὶ μέσα του κάτω νιώθει νὰ τὸν ἀνακουφίξῃ σ' ἕνα ἔσπεσμα, ἕνα ξελάφρωμα τοῦ στοχασμοῦ.

Εἶχε πλάσει τόσα φριχτὰ καὶ ἀπαίσινα πράγματα ἢ φαντασίαν του!

Μιλοῦσε ὁ Μῶμος, παραμιλοῦσε ὁ ποιητὴς, βάζοντας σὲ ἀντίθεσιν δυὸ σύμβολα πηγαίων ὁρμῶν καὶ νόμων τῆς φύσεως. Τάβανε νὰ μιλήσουν, νὰ τσακωθοῦν.

Ἄλλοτε, στὶς ὁμαδικὰς ψυχοσυνθέσεις, στὶς ἐντατικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ ἐκδηλούμενες ιδιοσυγκρατικὲς στοχασμῶν καὶ ἀτόμων, δίνανε τὴν ἔννοιαν καὶ τὸ χαρακτηρισμὸ μιᾶς θερησκείας. Σήμερα ἀλλάξαμε τὴ λέξιν, τὸν ὀρισμὸ, καὶ ζητᾶμε νὰ τὰ μετωνομάσουμε, νὰ τὰ λέμε κοινωνιολογικὰ συστήματα.

Τὸ ἕνα ἀλλάζει ἀπὸ τὸ ἄλλο στὸν τρόπο τῆς λειτουργίας. «Ὅλα ὅμως μὲ τὸ εἶδος τῆς ἐμφάνισίν τους δὲν εἶναι παρὰ: «Μιὰ Πολιτεία Ἀφεντάδων πούχει τὸν πόλεμον θεμέλιον καὶ τὸ φέρον γιὰ Βαγγέλιον».

Θαυμάσιος ἐκτελεστὴς τῆς ἀπήχησιν τῶν περασμένων σ' ἕνα ἀπλό, λυρικὸ διάλογο γεμᾶτο ἀγανάχτησιν ἀπὸ τὰ ἐνάντια κάθε ἐποχῆς στὰ ἀνθρωπιστικὰ ἐνστικτικὰ τῶν ἀφεντάδων. Δὲν θὰ ὑπάρξουν θερησκείες, πατρίδες τόσο στέρεες στὴν ψυχικὴ πεποίθησιν τοῦ ἀνθρώπου, ὅσο ἡ ἀνθρωπιστικὴ πίστις καὶ θερησκεία.

Ὁ Βαρνάλης, εἶναι στὸ εἶδος του ὁ πραγματικὸς τεχνίτης τοῦ λόγου, δὲν εἶναι ὁ δημοκόπος μπροσουριάτας, εἶναι ὁ ἄνθρωπος, ὁ τραγουδιστὴς τοῦ πόνου, εἶναι ὁ ποιητὴς.

Βλέπει τόσο καλά, καὶ συνδέει τόσο ὁμορφα τὴ θάλασσα μὲ τὸ βουνὸ, τὸν ἥλιον μὲ τὸ φεγγάρι, ὅσο καὶ τίς ἀπαιτήσεις τίς ψυχικὲς καὶ ἀνθρώπινες τοῦ οργανισμοῦ τῆς νίας μας ἐποχῆς.

Μιλάει μέσα του ἢ νέα μεταπολεμικὴ ιδιοσυγκρασία, ιδιοσυγκρασία ὅμως ποιητῆ, μὲ τίς εὐχὰς καὶ τίς κινούργιες σκέψεις γιὰ μιὰ μελλούμενη, πιὸ στέρεα ἀποκατάστασιν.

Καὶ τὰ νερά βαρυγκομώντας μέσα στὴν ἄβυσσος καὶ πάλι θὰ κυλᾶνε σὰ μαῦρον ἀτσάλι.

Καὶ τὸ φεγγάρι ἀνακουφιστικὰ γιὰ κάθε ἀνθρώπινον ψυχὴ, μέσα ἀπὸ τὴ σκοτεινιά ὅλο καὶ θὰ σιγανοχαράζει.

Καὶ μῶμοι, πολλοὶ ἢ λίγοι, ὁμαδικὰ ἢ χωριστὰ, θὰ ρίχνουν τὸ χαμόγελο σὲ κείνα πὸν θάχωνε περάσει.

Καὶ ποιητᾶδες, μεγάλοι ἀνθρωπιστὲς ὡς τὸν τεχνίτη Βάρναλη, θὰ ψάλλουνε αἰώνια μὲ τὸν ἕλεος λυρισμὸ «τ' ἀγνάντεμα τῆς θάλασσας» περιμένοντας τῆς «πληρωμῆς τὴν ὥραν».

ΔΙΑΗ ΠΡΙΟΝΙΣΤΗ

(Ἡ κριτικὴ τῶν συνεργατῶν μας ἀντιπροσωπεύει καὶ τὴ γνώμην τοῦ περιοδικοῦ).

ΑΝΤΡΕΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ: «Γύρω ἀπ' τὸν Παλαμᾶ», (Μελέτη).

Ὁ κ. Α. Καραντώνης, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς θεριμότερους προπαγανδιστὲς τοῦ ἔργου τοῦ Παλαμᾶ.

Ἄς μὴ παρεξηγηθῇ ὁμοῦ ἡ λέξις προπαγανδιστῆς. Τὴν ἀναφέρω μὲ τὴ σημασίαν πὸν ἔχει μιὰ ἐμμονὴ προσπάθεια νὰ γνωρισθῇ καὶ διαδοθῇ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ τόσο στὸν τόπον μας, ὅσο καὶ στοὺς ξένους. Τὴν ἀναφέρω ἀκόμη μὲ τὴ σημασίαν πὸν ἔχει μιὰ προσπάθεια νὰ πάρῃ τὸ ἔργο τοῦ Παλαμᾶ τὴ θέση πὸν τοῦ ἀξίζει, ἀνάμεσα στὶς σύγχρονες διεθνεῖς ἀξίες.

Στὸ νέο του βιβλίον—δεύτερον κατὰ σειρά—μὲ τὸν τίτλον «Γύρω ἀπ' τὸν Παλαμᾶ» ὁ κ. Α. Καραντώνης κάνει περισσότερον ἕναν ἕμνον, παρὰ μιάν ἀνάλυσιν τοῦ ἔργου τοῦ μεγάλου μας ποιητῆ. Δὲν τὸ καταλογίζουμε εἰς βῆρος τῆς νέας κριτικῆς ἐργασίας του αὐτοῦ, γιὰτι εἴμαστε σὲ θέση νὰ ξαίρουμε πὸς εἶναι τόσο ἐδραιωμένο τὸ μνημειώδες ἔργο τοῦ Παλαμᾶ, ὅστε κάθε κριτικὴ παρατήρησις γι' αὐτὸ ν' ἀποτελῇ ἀναγκαστικὰ καὶ ἕναν ἕμνον.

Λογικὴ πίστις, ἀποκαλεῖ ὁ ἴδιος τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν λατρείαν του στὸν Παλαμᾶ, καὶ ἐκστατικὲς ἐντυπώσεις τὴν λεπτὴν κριτικὴν ἐργασίαν πὸν μᾶς παρουσιάζει. Καὶ δικαιολογεῖ—γιὰτι τὸ συναισθάνεται πὸς εἶναι εὐκολὸς ὁ παρασυρμὸς του σὲ ἕμνον—τὴν θερμὴν συγκίνησιν πὸν διακρίνει τὴν κριτικὴν ἀνάλυσίν του μὲ μιὰ λέξιν—κριτικὴ συγκίνησις.

Ὁ κ. Α. Καραντώνης, προσπαθεῖ νὰ μᾶς δώσῃ στὴν ἀρχὴν τοῦ νέου του βιβλίου τὰ σύνορα τοῦ παλαμικοῦ ἔργου καὶ τὴν συνολικὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀξίας του. Καὶ παρουσιάζει τὸ Παλαμικὸν ἔργο ὡς ἕνα φαινόμενον εὐρύτατον καὶ πολυσύνθετον πὸν προσπαθεῖ ν' ἀγκυλιώσῃ μέσα του τὰ φαινόμενα τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς κοινωνίας σ' ὅλο τους τὸ πλάτος καὶ τὸ βάθος. Σ' αὐτὴ τὴν συνθετικὴν μανίαν τοῦ Παλαμᾶ ἀποδίδει καὶ τὴν αἰτία πὸν πολλοὶ τὸν χτύπησαν.

«Ὁ Παλαμᾶς—μᾶς λέει—δὲν ἀποσυνθέτει, δὲν ἀφαιρεῖ δὲν εἰδικεύει τὰ πολλαπλὰ φαινόμενα τῆς ζωῆς. Ἡ ποίησιν του πρὶν πηγάσῃ αὐτόφωμητα, περνᾷ ἀπὸ τὸ κριτικὸν τῆς συνειδήσεως καὶ ἡ συνείδησις εἶναι πλατεῖα, συνείδησις ὁραματιστῆ. Στὸ πλάτος τῆς συνειδήσεως του αὐτῆς, ὁ Παλαμᾶς χρωστᾷ τὰ τοποθετιώτερα του κατορθώματα καὶ αὐτὴ πάλι μᾶς βοηθεῖ νὰ νοήσουμε καὶ νὰ τοποθετήσουμε ὅπως πρέπει τίς καλλιτεχνικὰς του ἀδυναμίας».

Πρέπει νὰ παραδεχτοῦμε πὸς αὐτὴ εἶναι ἡ ἀδθεντικὴ ἐξήγησις τῆς Παλαμικῆς νοοτροπίας. Ὁ Παλαμᾶς, εἶναι ἕνας μεγάλος δημιουργὸς πὸν μαχεταῖ νὰ δώσῃ στὴν ποίησίν του μιάν εὐρύτητα δίχως ὅρια, ἰκανὴ νὰ ἐκφράσῃ τὴν συνολικὴν παρίστασιν τῆς ζωῆς, μ' ὅλα τὰ δυνατὰ θέματά της καὶ τὰ δυνατὰ οἰσθημάτων της. Ἡ καθολικὴ αὐτὴ τάση τοῦ Παλαμᾶ εἶναι κατὰ τὸν κ. Καραντώνη καὶ ἡ «ἐτίσημιν ἀφύσικη ἐμφάνισιν τοῦ ἔργου του», πὸν ἀναγκαστικὰ παρουσιάζεται μὲ «ἠθικά γόσματα» ἀσμπλήρωτα καὶ ἀγεφύρωτα.

Παρακάτω, ὁ κ. Καραντώνης μιλά καὶ ἀναλύει τὸν ἠρωϊκὸν χαρακτήρα τοῦ Παλαμᾶ στὴν ποίησίν του, τὴν Ἑλληνολατρείαν του, τὴν θερησκοληψίαν του καὶ τὴν πατριδολατρείαν του, μὲ τὴν ὁποία ἀσχολεῖται καὶ περισσότερον.

Ἀκόμη ἀναλύει καὶ τὴν λυρικὴν συγκίνησιν τοῦ ποιητῆ γιὰ τὸν θρίαμβον τῆς ζωῆς καὶ κάνει μιὰ τολμηρὴν σύγκρισίν του μὲ τὸν Ντοστογιέφσκυ!

Τὸ ἀνεξάντλητο ψυχικὸ θάρος τοῦ Παλαμᾶ καὶ ἡ πίστη του στὸ μεγαλεῖο τῆς ζωῆς, τὸν κάνουν βέβαια νὰ σκορπᾶ μέσ' στοὺς στίχους του—κλεισμένους κι' ἀπομονωμένους μέσα στους τέσσερις τοίχους τοῦ γραφείου του—τὸν πόθο του γιὰ μιὰ ζωὴν ἀτέλειωτη....

Ἄ! νὰ ζῶσα τὴ ζωὴ ἀπὸ δῶ καὶ πέρα
 μὲ ψυχὴ καὶ ματιὰ καρφωτὴ σὲ σημείο
 μονόκριβο, ὅποιο, κόσμο στὸν ἀστρώδη σιθέρα,
 πυγολαμπίδα, στὸ νεκροταφεῖο.

Ὡστόσο αὐτὸ δὲν σημαίνει, ὅσο κι' ἂν θέλῃ νὰ τὸ ὑποστηρίξῃ ὁ κ. Καραντώνης, πὼς ὁ Παλαμᾶς ἔχει ψυχικὲς κοινότητες μὲ τὸν Ντοστογιέφσκυ ἢ τὸν Ζολᾶ καὶ τὸν Ἴψεν, ὅπως ἀναφέρει παρακάτω. Αὐτοὶ ἔζησαν ὅπως διαφαίνεται ἀπὸ τὸ ἔργο τους μιὰ ζωὴ γιομάτη κακουχίες καὶ ἀπογοητεύσεις. Καὶ δυνάμωσαν στὴν ἀντίδραση. Ὁ Παλαμᾶς, ἔζησε βίῳ ἀσκητικῷ ἀπὸ ἰδiosisυγκρασία του καὶ δυνάμωσε στὴν λαχτᾶρα τοῦ ἔξω κόσμου.

Διαφορὰ πολὺ μεγάλη.

Ὁ κ. Καραντώνης ἀναλυσὲ ἀκόμη παρακάτω τὴν πολὺπλοκὴ προσωπικότητα τοῦ Παλαμᾶ καὶ ἐξηγεῖ τὴν στριμμμένη σὲ πολλὰ σημεία πολυμορφία τῆς τέχνης του. Δικαιολογεῖ τὴν πολυγραφία του, ἐξυμνεῖ τὴν ἐκφραστικὴν τὴν ὀρολογία, κριτικᾶσαι τὴν ἀξία καὶ τὴν οὐσία τῶν διαλεχτότερων στίχων του, ὅπως τῶν «Δειλῶν καὶ σκληρῶν στίχων», τοῦ «Κύκλου τῶν τετραστίχων», τῶν «Περσμάτων καὶ Χαιρετισμῶν» τῶν «Χαιρετισμῶν τῆς Ἡλιογέννητης» καὶ τέλος τοῦ μεγάλου πνευματικῶν οἰκοδομημάτων του, τοῦ «Δωδεκάλογου τοῦ Γύφτου», πού ἐρμηνεύτηκε ποικιλότροπα καὶ μὲ διῆσταμένες γνῶμες, ἀπὸ τὸν Κουζόπουλο ὡς σῆμα τῆς Ἐλευτέρας Σκέψης, ἀπὸ τὸν Θεοτοκά ὡς σῆμα τῆς νίκης τοῦ ἀτόμου στὴ φθοροποιοὺ δύναμη τοῦ χρόνου, ἀπὸ τὸν Βλαστό ὡς νομοθεσία τῆς Ρωμησοῦνης, ἀπὸ τὸν Θυρῶλο ὡς σῆμα τῆς ἀτομικότητας, κ. ἄ.

Ὁ ἴδιος παραδέχεται τὸν «Δωδεκάλογο τοῦ Γύφτου» σὰν θρίαμβο καὶ φωτιστὴ φάσμα τοῦ ἀτομικισμοῦ, μὲ τὴν πλατεῖα σημασία τῆς λέξης, τοῦ ἀτομικισμοῦ πού ἐπαίξε τὸν πρῶτο ρόλο στὴ διαμόρφωση τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.

Ὁ κ. Καραντώνης μὲ τὴν νέα αὐτὴ κριτικὴ του ἐργασία ξεχωρίζει σὰν ἕνας δόκιμος essayiste καὶ εἰδικὰ ἕνας μελετητὴς μὲ ἀμυβλιμένο κριτήριον καὶ ὀρθὴ παρατήρηση. Ὁ ἄκατος βερμπαλισμὸς του, πού κρατεῖ πέρα γιὰ πέρα στὸ βιβλίον του, αὐτὸς μόνον, νομίζω πὼς μπορούσε κάπως νὰ ἐλαττωθῆ στὸ ἐλάχιστον.

ΝΤΟΛΗ ΝΙΚΒΑ: «Κυρία μου...», (Ρωμάντσο).

Ὁ κ. Νίκβας, εἶναι γεγονόςὸς ὅτι ἀπευθύνεται σ' ἕνα ὀλότελα δικό του κοινό. Γι' αὐτὸ καὶ τὰ βιβλία του ἔχουν μιὰν ὁμοιομορφία θεμάτων, πού γιὰ γενικό τους μοτίβο ἔχουν τὸν ἔρωτα.

Ἔτσι καὶ στὸ ἔνατο αὐτὸ βιβλίον του—ὅπως καὶ στὰ ὀχτὼ προηγούμενά του—ὁ ἔρωτας προταγωνιστεῖται.

Αὐτὴ τὴ φορὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια πολὺ διαφορετικώτερα καὶ συντηρητικώτερα καὶ μάλιστα, μὲ μιὰν ὀλοφάνερη νεοτροπία.

Ὁ κ. Νίκβας, ἔχει ἐγκαταλείψει τὸ παλιό του στυλ καὶ τῶχει ἀντικαταστήσει μὲ ἕνα νέο, πού πλησιάζει πολὺ πρὸς τὸν ἐσωτερικὸ μόνολογο.

Περίπλοκες καταστάσεις καὶ μεταπτώσεις τῆς ψυχῆς τοῦ ἡρώα του—ἐνὸς νέου παιδιοῦ πού ἀγαπᾶ μιὰ γυναικα μεστωμένη—διαδέχονται ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, σ' ἕνα γοργό κι' ὀμορφο μέρημα.

Τὰ συναισθήματα διαλύονται στὰ πῶ ἀσύνδετα πρωτεῖκα στοιχεῖα τους, ἀποσυντίθενται γιὰ μιὰ στιγμὴ ὀλότελα, ἕνα χάος παρεμβάλλεται γιὰ λίγο κι' ὕστερα πάλι σιγά-σιγά πλησιάζουν ἄλληλα, συμμαζεύονται καὶ παίρνουν τὴν πρώτη μορφή τους.

Ὁ ἔρωτας διαδέχεται τὴν ἀτελεισία στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ καὶ ἡ ἀπογοήτευση τὴν βουβὴν ἐγκατέστηση. Κατόπιν ἔρχεται ἡ ζήλεια, ἡ μεγάλη τοποτικὴ ἔνεσις στὸν ἔρωτα καὶ τὸ νέο παιδί παθαίνεται ν' ἀγαπᾶ ἐκείνην πού φαινομενικὰ δὲν τὸ ἀγαπᾶ.

Τὸ παιδί ζῆ ἐντατικὰ τὴ ζωὴ ἐκείνης. Τόση εἶναι ἡ παρακολούθηση πού τῆς κάνει. Καὶ κάποτε ξυπνᾶ ἀπ' τὴν ἐρωτικὴν νάρκη του καὶ ἀπλάζει τὴν πένα:

«Κυρία μου», τῆς γράφει, «ἡ ζωὴ ἀνήκει σὲ σᾶς. Σὲ μένα ἡ Ἀγάπη μας...». Καὶ κλείνει τὸ ρωμάντσο τῆς ζωῆς του, παίρνοντας πίσω τὴν ἀγάπη του, μὲ τὴν ὁποία, ἡ κυρία πού ἀγάπησε, θέλησε νὰ πλουτίσῃ τὴν συλλογὴ τῆς...

Τὸ νέο ρωμάντσο τοῦ κ. Νίκβας, στέκει συγγραφικῶς ἀνώτερη ἀπ' ὀλα τὰ προηγούμενά του. Ἡ δίχως ὑπόθεση πλοκή του πού ἐπιβάλλει τὸ νέο εἶδος πού κληρονομεῖται ἀπὸ τὴν αὐτοψυχοβιογραφία ἢ τὸν ἐσωτερικὸ μόνολογο, ἐκτυλίσσεται μὲ χάρη καὶ ἀνεση.

Ὁ κ. Νίκβας βρίσκεται σὲ μιὰ φανερὴ δημιουργικὴν ἔνταση.

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ: «Τὰ νιάτα πού διψοῦν», (Μυθιστόρημα).

Ὁ κ. Μιχ. Πετρίδης διανοεῖται πλατεῖα καὶ οἰκουμενικά. Στὸ νέο του βιβλίον—πρῶτο ὡς μυθιστόρημα—κεντᾶ τὴν ἀνήσυχη φύση μας στὰ πῶ εἰσαίθητο σημεία τῆς καὶ ἀνοίγει συναισθηματικὲς ἀπορίες, πού μᾶς βασανίζουν καθημερινὰ μὲ τὴ λύση τους. Ἀκόμη, διεγείρει τὸν κοινωνισμό μας μὲ τῆς παραστατικὲς περιγραφὲς τῆς ζωῆς πού παραθέτει σκόρπια μέσ' στὸ βιβλίον του καὶ μᾶς παρουσιάζει τὴν ἴδια τὴ ζωὴ μας μέσ' ὀλη τῆς τὴν μάταιη πάλη γιὰ τὴν κατάκτηση τῶν ἀπαιτητῶν ἰδανικῶν μας.

«Τὰ νιάτα πού διψοῦν», εἶναι ἡ ἱστορία ἐνὸς ἀσήμου ἀνθρώπου πού ξεκίνησε μιὰν ἀγῆ ἀπ' τὴν πατρίδα του γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ κάποια ἰδανικά του, μ' ὀλη τὴν ἀκατάβλητη θέληση καὶ τὴν δυνατὴ αὐτοπεποίθηση πού τοῦδιναν τὸ νιάτα του.

Ἄλλο προσόν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν θέληση καὶ τὸ ταλέντο, δὲν εἶχε. «Θᾶρογνα μὲ δύναμη καὶ λιθάρια νὰ ταράξω τὸ πρασινομένο βαλτομένο τῆς ρουτίνας», λέει ὁ ἴδιος. «Θᾶσπερα καινούργιο σπόρο γιὰ νὰ καταπολεμήσω τῆς προλήψεις. Θᾶ πρῶτεῖνα μὲσα καὶ τρόπους πού θᾶ καλύτερευαν τὴν κατάσταση τοῦ κατώτερου λαοῦ». Καὶ προχωρεῖ στὴν ἐκπλήρωση τῶν ἰδανικῶν του, μὲ ὀλη τὴ φωτιὰ τῆς θέλησῆς του. Ὡστόσο, τὰ ἐπιπῶδια ἔρχονται τὸ ἕνα πίσω ἀπ' τ' ἄλλο νὰ τοῦ κόψουν τὸ δρόμο. Ἐπιπῶδια γιγάντια, πού ἔπρεπε νὰ τὸν κιντῶσουν κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τους.

Γενναῖα καὶ χαρτερικῶς προχωρεῖ ὡς ὅπου τὰ νιάτα του φθείρονται, ἡ ἀκμὴ τους ἀδυνατίζει. Ὁ ἀνθρώπος μᾶς μετανοεῖ, ἀργὰ ὀμως πολὺ. Κάνει ἕναν ἀπολογισμό καὶ βρίσκει πὼς τὸ μόνον κέρδος πού τοῦμεινε, ἦταν νὰ γίνῃ κακὸς μ' ὀλο τὸν κόσμο, νὰ χάσῃ τὴν ὑγεία, τὰ νιάτα, τῆς ἀγάπης του. Ἀναλογεῖται τὰ χαλάσματα, πού χωρὶς καμμιὰ κακὴ πρόθεση σῶφισσε γύρω του. Καὶ βρίσκει πὼς μπορούσε νὰ κάθεται στὸ γαλήνιο περιβάλλον τοῦ χωριοῦ του καὶ νὰ ζῶσε τὴν ἡρεμὴ ζωὴ ἐνὸς ἀσημου ἀνθρώπου, εὐτυχισμένον ὡς τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, ἀφίνοντας τὴν ἔγνοια νὰ διορθώσουν τὰ «κακὸς κείμενα» ἄλλοι δυνατώτεροί του ἴσως...

Τὰ «Νιάτα πού διψοῦν», εἶναι ἕνα μυθιστόρημα ἐξαιρετικό. Καὶ πρῶτα ἀπ' ὀλα ἕνα ἔργο πού πάλλεται ἀπὸ τὴν ἀγωνία τοῦ ἀνθρώπινου δράματος, ἕνα ἔργο ποικιλισμένο, μὲ μιὰ λέξη.

ΣΤΟΥ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἠρώες χωρὶς Ἄθλους», (Διηγήματα).

Στὸν δεύτερο αὐτὸ τόμο τῶν διηγημάτων του, ὁ κ. Χονδρόπουλος, παρουσιάζει ἕναν ἐξαιρετικὴν προσπάθειαν ἀξιοπρόσδεκτη. Προσέχει περισσότερο τὴ γλῶσσα του, τὸ ὕφος του καὶ εἰδικὰ τὰ θέματά του, μερικά ἀπὸ τὰ ὀποία εἶναι ἐξαιρετικὰ σὲ σύλληψη.

Ἀπ' τὸν νέο τόμο του, πού περιλαμβάνει τέσσερα διηγήματα, ξεχωρίζει ἀμέσως—ἀμέσως τὸ πρῶτο, μὲ τὸν τίτλο «Παράξενα πρόσωπα».

Εἶναι ἡ ὀμαδικὴ ἱστορία μᾶς χούφτας ὕπαλλήλων, πού ζοῦν μέσα σὲ μιὰν ἀτμόσφαιρα μίσους καὶ ἀλληλοεξοντώσεως. Στὴν ἱστορία αὐτὴ, παρεμβάλλεται ἕνα δυνατό—διηγηματογραφικὰ—πρόσωπο, πού ἀναποδογυρίζει τὸν ρυθμὸ τῆς ζωῆς ὀλων αὐτῶν τῶν λιπόψυχων πλάσματων καὶ κατρθώνει νὰ διευθύνῃ τῆς ψυχικὲς διαθέσεις τους μὲ τὰ... λεφτά του.

Εἶναι γλυκόλογος, κάνει πάντα τὸ καλό. Ὡστόσο, ἂν τὸν ἐρευνήσῃ κανεὶς στὸ βάθος, θᾶ βρῆ τὸν τύπο τοῦ ἀνθρώπου πού ἐκμεταλλεῖται ἡ θικὰ τους γύρω του, ἐξευτελίζοντάς τους μὲσα σὲ τῆς ἀδυναμίες τους, πού μόνον αὐτὸς ξεχώρισε.

Διήγημα με δυνατήν υπόθεση, γραμμένο με φραστικήν απλότητα και γοργότητα διηγήσεως.

Άλλο διήγημα που ξεχωρίζει άμέσως—άμέσως ύστερα, είναι το «Για την εκπλήρωση των πόθων». Τα άλλα δύο, «Στις Έσπερινές ώρες» και «οι Ταπεινοί», παρ' όλη την ζωντανή υπόθεσή τους, έρχονται στην τελευταία σειρά της παραγωγής του.

Αυτό, ωστόσο, δεν μπορεί νάχη καμμιά σημασία.

Το διήγημά του «Παράξενα πρόσωπα», είναι ικανό να αποζημιώσει τον κ. Χονδρόπουλο, για κάθε παρακατιανή παραγωγή του.

Ο κ. Χονδρόπουλος, είναι από τους νέους που έχουν μπή μέσα στη ζωή από την τρυφερότερη ηλικία τους. Έχει ζήσει, μα έχει νοιώσει και ό,τι γράφει. Τον συγκινεί ο πόνος, μα και η αφέλεια και η... βλακεία, με την όποια η φύση προίκισε ώρισμα ανθρώπινα πλάσματα.

Κι' αυτή η παρατηρητικότητα του, είναι η επιβεβαίωση του αληθινού ταλέντου του, που ξαίρει να το εκδηλώνη σε μεστωμένα νοήματα και αδρές σκέψεις.

MIX. ΧΑΝΝΟΥΣΗΣ

ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΝΕΛΛΗ: «Οι Όρειχαλκοί», (Ποιήματα).

Ο ποιητής δεν είχε ούτε άγνωστος ούτε από τους πολύ νέους. Μας έχει δώσει ως τώρα κι' άλλα αξιόλογα βιβλία, αλλά με τους Όρειχαλκούς, τραγούδια δυνατά, ανάγλυφα, σφουρηλατωμένα με το σφυρί του τεχνίτη της σκέψης, έπαινω σε χρυσάφι, ο Κανελλής έρχεται να πάρη με το σπαθί του, τη θέση που του άνηκε στη λυρική μας ποίηση. Ένα πνεύμα άνησχο κι' επαναστατικό, πνέει πέρα ως πέρα στο καινούργιο βιβλίο του.

Άγωνιστής η εγγάτης, όπως λέει ο ίδιος στον πρόλόγο του, αλλά πιο πολύ επαναστάτης, με τη ρομφαία του λόγου μπαίνει μέσα στη μοντέρνα φιλολογία μας πάμπλος:

Στά στήθη μου λυσοούνε οι ερινύες
πνεύματα από λυσίκομες μανιές
οί σίχοι μου θ' ανάβουν πυρκαϊά.

Και ξαφνικά γίνεται ο τρυφερός έραστής, το έρωτευμένο παιδί που βλέπει τα όνειρα της αγάπης:

Με πήρε ένα κοράσι από τ'ό χέρι
να πάμε να φιλήσουμε τα χείλη της αϊγής...

Χίλια αισθήματα παλεύουν μέσα στην καρδιά και στο νου του ποιητή και περνούν ακατάσχετα στην άκρη της πέννας του, σαν άνεμοστρόβιλος, αλλά με τόσο ρυθμό, με τόσην αρμονία: Μετά την τρυφερότητα η Άρνηση:

Μη μου βροντίζ, ώ, κόρη, την καρδιά
δάκτυλο δεν μπορεί να την ανοίξη
τόν έρωτα σαν όφεις έχω πνίξει
κι' άρχίζει απ' τον ίσκιο μου η βραδυά.

Και μετά λίγη ώρα:

«Αγάπα με! Έχω νύχτα σαν και πρώτα».

Με πόση μαστοριά και πόση τέχνη αποφεύγει τη χυδαιότητα στα ήδονιστικά του. Και με τη ποίηση και παραστατικότητα μας δίνει την εικόνα της φθιστικής ποιήτριας που γλάνησε τη ζωή της και πέθανε νέα, αλλά μαραμμένη από τις ήδονές και την άρρώστεια, σ' ένα κρεβάτι του νοσοκομείου:

Που κένωσες, που ξέρανες τι γάργαρή σου νειότη;
Άς είναι, άς είναι έφτά φορές καταραμένοι οι πρώτοι
που σ' έχουν καταπιεί!

Γενιάς χολή και φαρμάκι στους πιστούς παρουσιάζει στο τελευταίο του τραγούδι έναν ύμνο στο Κομμουνισμό:

Δέ θα σημαίνει τη νύχτα ποτέ της ζωής το ρωλόι
θάβχεται η ώρα σα μάνα βαριά φορτωμένη τροφή...

Ο Όρειχαλκοί είναι ένα από τα καλύτερα βιβλία που μας έδωσε η Έλληνική ποίηση τα τελευταία χρόνια.

ΣΥΛΒΙΟΣ

ΘΕΑΤΡΟ

Ο ΔΙΟΥΡΑΜΒΟΣ ΤΟΥ ΡΟΔΟΥ (ΣΤΟ ΥΠΗΘΡΙΟ ΘΕΑΤΡΟ).

Μέσα στο θρίαμβο του Άπριλιάτικου δειλιού και μπροστά σε χιλιάδες θεατές κάθε λογής και κάθε τόπου έπαίχτηκε ο «Διούραμβος του Ρόδου» η ό «Τελευταίος Όρφικός διούραμβος», του κ. Αγγέλου Σκελιανού. Τη γνώμη μας για το εμπνευσμένο αυτό ποίημα, την έγραψαμε άλλοτε πλατιά. Είναι ένα ξεχείλισμα της μεγάλης ψυχής του ποιητή του «Αλαφροίσκιωτου», ένα ξέσπασμα λυρικό. Άλλά ποτέ δε φανταζόμαστε ότι μπορεί να σταθή στο θέατρο. Το είχαμε κατατάξει στα έργα που διαβάζονται, χωρίς να μπορούν να παιχτούν. Η εκτέλεσή του μας έδειξε πόσον είχαμε σφάλει. Μέσα στους γραφικούς λόφους της Πνυκός, στην άπειριτη κόγχη με την εξαίτια άκουστική, τη τραγούδι αυτό πήρε την έκφραση και τη ζωή του δράματος. Οι μεγάλες ειρημιστικές υποθήκες του Όρφέα αντιλάλησαν συγκινητικά, και το μυστικό δράμα της ψυχής των συμπολιευστών και μαθητών του, έδόνησε τις ψυχές των θεατών, που ασάλευτοι παρακολούθησαν το έργο, δυό ώρες σχεδόν. Μέσα στη θείαν έκλεινη γωνιά με την τελεία άκουστική που την έστεφαν κάτασπρα σύννεφα, που την άρωμάτιζαν δροσερά άττικά πεύκα, που την έστόλιζεν ο Παρθενώνας ανατολικά και δυτικά το Φάληρο, ενιώσαμε όλοι να μας περνάει ένα ιερό ρίγος—το ρίγος της μεγάλης τέχνης του αρχαίου κόσμου.

Το παίξιμο, αν κι' έγινε από νέους αρχάριους, άγνωστους έντελώς, άρκετά ικανοποιητικό. Ο κ. Μανώλης Ζορμαλιάς εκράτησε καλά το δύσκολο ρόλο του Όρφέα. Η άπαγγελία του ξάστερη, φυσική, λυρική συχνά (χαριετισμός στον άττικόν ήλιο) το παίξιμο του άβιαστο. Έξαισιος ο α' κορυφαίος κ. Θεόδ. Κρίτας, άσυγκριτος και στην άπαγγελία και στο χορό.

Για τη μουσική θάλεγε κανείς τα καλύτερα λόγια, αν έλειπαν εκείνες οι βυζαντινές μονωδίες, που είχαν γίνει έντελώς στο ίδιο άγχρή του «άσπιλε, άμόλυντε», των χαριετισμών. Όρισμένα κομμάτια του χορού και ο όρκος, τονισμένα από την κ. Εύα Σκελιανού, ωραιότατα.

Άξίζει ξεχωριστά να τονίσουμε την έπιτυχία των κουστουμιών και τη χορογραφία—δουλειά της εμπνευσμένης έστειας της τέχνης, της μοναδικής κ. Σκελιανού.

Το νέο θέατρο εγκαινιάστηκε με τους καλύτερους οίωνούς. Είναι άνώτερο από κάθε έλπιδα.

Πρόπει χωρίς άλλο να το πάρουν οι Σκελιανοί και να μας δώσουν σειρά έργων όχι μόνο της αρχαίας τέχνης αλλά και της σύγχρονης, με θέματα φυσικά αρχαϊκά (όπως ο Άσκληπιός του Σκελιανού κι' όλος ο κύκλος των τραγουδιών του, που είναι άγνωστος στο πολύ κοινό).

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Η ΕΚΘΕΣΗ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΛΥΤΡΑ

Δεν μπορεί βέβαια κανείς σήμερα να φαντασθή τον θαυμαστό ρόλο που έπαιξε ο Νικηφόρος Λύτρας στη νεοελληνική ζωγραφική. Οί καιροί είναι άνησχοι και οι προσπάθειες πολύτροπες. Αν στα χρόνια του Νικηφόρου Λύτρα οι καλλιτέχνες έγκαταλείποντο άνεξέλεγκτα στο ρυθμό που δίνει η φύση, σήμερα άτιρες οι προθέσεις—έσκεμ έννο. για μισοί σε ρυθμούς αιώνια ανθρώπινους—δημιουργούν έναν κινεώον άναξήτησεων.

Είναι δύσκολο να καταλογίσω κανείς δίκαια το σημαντικό συντελεστή που εκπροσωπεί το έργο του. Εκείνος, — γερή ζωγραφική ιδιοσυγκρασία — παραδομένος ολόκληρα στις έντολες που προταναύαν εκείνη την εποχή από το Γερμανικό ρεαλισμό, άρνητο μ' αγάπη και περηχάρια στο ρυθμό του φυσικού φαινομένου. Προσπαθούσε ν' άνεούρη εκεί, τη σχηματοποιημένη άρμονία που θά έδικαίωνε τις ζωγραφικές άπειρήσεις του. Κι' αυτές, ήσαν γι' αυτόν πιά δεδομένες και τά όριά τους άν δεν ήσαν στενά, ήταν όμως πεπερασμένα.

Την άρμονία της παλλέτας του, δεν την έθροούβησε καθόλου ή έπαναστατικότητα του έμπρεσιονισμού. Ήρεμη χρωματική άρμονία με λυρικήτητα, είναι όλο το έργο του. Και κιντά σ' αυτήν — ό ζωγράφος, εύρισκε όλες τις συγκινήσεις του, όσες κλειούσε μέσα του, λυτρωμένες, έκφρασμένες στο δικό του χρωματικό ρυθμό. Αυτό δείχνει το έργο του που ίδιο, άτριχόμιστο, κλείνει όλην την ήσυχη εύδαιμονία που ένοιώθε ό τεχνίτης που του είχε δοθή, ό,τι είχε ζητήσει. Ήταν τάχα, γιατί στα χρόνια του ήταν άρκετή για την Ελλάδα, ζωγραφική αναγέννηση ή πολιτισμένη ζωγραφική ενός ρεαλισμού που εξέθρηψε μιά ραστώνη ρωμαντισμού τον περασμένο αιώνα, ιδίως στη Γερμανία;

Βέβαια, νεκρή και καθυστερημένη (;) ή βυζαντινή παράδοση στην Ελλάδα δεν μπορούσε να δώση τά στοιχεία που θά εξέφραζεν μιά σφριγηλή ζωή, που ξεπήδησε τολμηρή και δημοουρηική ύστερα από μακρά σκλιβιά. Μά όμως, δεν ήσαν δίχως άλλο — αυτό το έδειξε ό καιρός — ό Γερμανικός ρεαλισμός, που άποτελεί άσημαντο σημείο μέσ' στην ιστορία της τέχνης, ό κατάλληλος για να παρείχε τά αόθηνικά στοιχεία που θ' άπετελούσαν μιά άπαρχή αναγέννησης της τέχνης στην Ελλάδα. Και το έργο του Ν. Λύτρα έχει φανερή την επίδραση αυτή.

Άλλά θά ήταν άδικο να κλείση κανένας το έργο του Λύτρα, μέσα σ' αυτή την επίδραση μόνο. Φαίνεται έντατικά να ξεπηδά άνεξάρτητος ό τεχνίτης, όταν άντίκρουξε με αγάπη το περιβάλλον του και τις μορφές που ζούσαν γύρω του. Σταθερή και όλοκληρωμένη ή φόρμα του, άλλες και φωτεινές οι επιφάνειες, στοχαστικά συνθετιμένες οι άρμονίες, άποτελούν τις ασύγκριτες άρετές που συνθέτουν το καλλιτεχνικό έργο του Λύτρα. Και μέσα στην Ελλάδα της εποχής του, στέκει δροσερό έκκοόρασια, σάν μιά αισθητική δροσερότητα πλούσιας πηγής, απ' όπου έτρεξε πλούσιο το ξεδίψασμα κι' απ' όπου δόθηκε έλπίδοφορη ή προσδοκία της συγκομιδής. Γι' αυτό, δίκαιη και άξια ήταν ή διοργάνωση της έκθέσεως των έργων του Λύτρα για τά έκατόχρονα που πέρασαν από τότε που γεννήθηκε, μιά διοργάνωση έπίσημη από τη Σχολή Κ. Τεχνών και την έταιρεία των Φιλοτέχνων. Σάν από εύγνωμοσύνη άλλα και σάν τιμή που προσφέρεται στον τίμιο τεχνίτη, που το έργο του άν δεν κλείνει την ύπεροχή του μεγάλου, έχει όστόσο την μεγάλη άρετή της έντιμης εργατικότητας και την πλούσια αγάπη.

Κι' είναι κι' αυτά, δίχως άλλο, σημαντικές άρετές που χαρακτηρίζουν ένα μεγάλο έργο.

ΑΛΕΞ. ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ

ΤΟ ΡΕΣΙΤΑΛ ΤΟΥ κ. Γ. ΜΑΜΜΕΛΗΣ

Ό κ. Γ. Μαρμέλης, ύστερ' από τεσσάρων χρόνων σπουδές στο Παρίσι, μās έδωσε προ ήμερών στα «Όλύμπια» το πρώτο ρεσιτάλ του.

Όσοι παρευρέθηκαν στο ρεσιτάλ αυτό του νεαρού βιολιστή — και παρευρέθηκαν πολλοί — εύρέθηκαν μπροστά σε μιά άποκάλυψη ενός άληθινού φυσικού ταμπεραμένου.

Ό κ. Γ. Μαρμέλης, εξέτέλεσε με θαυμαστή maîtrise το πρόγραμμά του, που περιελάμβανε έργα Μπάχ, Μπετόβεν, Μπραμς και Κράισλερ, και προϋπέθετε σταθερή δοξαριά και μεγάλη πεποίθηση στην άπόδοσή του.

Και δεν μās διέψευσε.

Τό πρώτο μέρος του προγράμμάτος του, που περιελάμβανε το «Κόνσέρτο άν λα μινέρ» του Μπάχ, την «Ρολιάν άν φά» του Μπετόβεν και την «Άρια» του Μπάχ, τό απέδωσε με άπλην αλλά και άπαλή μουσική διάθεση, ιδίως τη «Ρομάγς»,

όπου ή λυρική γλυκύτης του Μπετόβεν, βρήκεν έναν άκριβή έρμηνευτή.

Στό δεύτερο μέρος του προγράμματος, ό κ. Γ. Μαρμέλης, φανέρωσε όλη την ήχητική δυναμικήότητά του και μās άπεκάλυψε τεχνικές άρετές για έναν καλλιτέχνη της ήλικίας του.

Η «Deuxième Mazurka» του Βιενιάβσκυ τό «Βάλς» του Μπραμς και τό «Schön Rosmarin» του Φρίτς Κράισλερ εξέτελέσθησαν με μοναδική έπιτυχία.

Οι συνθέσεις του ίδιου «Air Espagnol», «Βάλς και Καντάτ», έκτελεσθείσαι με πρωτοφανές «μπίο», άπεκάλυψαν στο πρόσωπο του κ. Γ. Μαρμέλη, όχι μόνον ένα θαυμάσιον έκτελεστή, αλλά και έμπνευσμένον μουσικοσυνθέτην, τον όποιον έσπευσε να καταχειροκροτήσει το κοινό και να τον άναγκάση να τάς έπανάλαβη.

Ό κ. Γ. Μαρμέλης, είναι ένας εύαίσθητος καλλιτέχνης, που έχει πάρει από τον πατέρα του — τον γνωστόν κι' έμπνευσμένο ποιητή — όλη την μουσική εύαίσθησία του και την λυρική έμπνευσή του.

Είναι ένα ταλέντο, που τό μέλλον του χαμογελά με τις μεγαλύτερες ύποσχέσεις.

ΜΑΞ

ΕΙΔΗΣΟΥΛΕΣ ΑΠ' ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

— Άγγέλεται ό θάνατος του κ. Μ. Rieder, ενός από τους μεγαλύτερους έκδότες της Γαλλίας.

— Την 17 τυ. ή «Maison de Poesie» της Γαλλίας, ίδουθεία από τον κ. Emile Blepoint, θ' άπονεμή τα έτήσια ποιητικά βραβεία της. Έφέτος θ' άπονεμή έξαιρετικούς κι' ένα βραβείο για τους ξένους ποιητάς: Τό βραβείον «Έντγκαρ Πόε».

— Τό βραβείο «Μυθιστορήματος» της έφημερίδος «Τάν», άποτελούμενο από 20.000 φρ. θά άπονεμηθή τον προσεχή Δεκέμβριο.

— Την 25 Μαρτίου γιορτάστηκε στην Κεντρική Σχολή του Πανεπιστημίου του Μονπελιέ ή 100ή επέτειος από του θανάτου του Άδαμαντίου Κοραή.

Μίλησαν ό Κοσμήτωρ της Σχολής κ. Eugiers, ό καθηγητής της Νεοελληνικής στο Πανεπιστήμιο Μονπελιέ κ. Ρουσσέ και τέλος ό πρόξενος της Ελλάδος κ. Κοτσάυτης.

— Κάθε χρόνο τέτοιαν εποχή άπονέμεται στο Παρίσι τό «Μεγάλο βραβείο κριτικής», ένα από τά σπουδαιότερα βραβεία της Γαλλικής Λογοτεχνίας που τό κύρος του είναι άναγνώρισ άνο απ' όλο τό διεθνή φιλ. κόσμο.

Φέτος τό βραβείο αυτό άπενεμήθηκε στον André Rousseaux, για τό κριτικό του έργο «Ames et visages au XXe siècle».

ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Τό «Ξεκίνημα» έκτός από τις Κυριακάτικες άπογευματινές συγκεντρώσεις στα γραφεία του (όδός Περγάμου 17) στις όποιες συζητούνται διάφορα φιλολογικά θέματα, ώργάνωσε και μιά σειρά διαλέξεων για τις ξένες λογοτεχνίες, με όμιλητάς τους καλύτερους συνεργάτας του.

Η άρχή έγινε με μιά διάλεξη του συνεργάτου κ. Μιχ. Χαννούση και με θέμα ή «Τουρκική λογοτεχνία στα τελευταία 30 χρόνια».

Θά όμιλήσουν άκόμη κατά σειράν οι κ. κ. Κ. Δ. Έλληνας, Μιχ. Πριονιστής, Άπόστολος Μαγγανάρης κ. ά.

ΑΠΟ ΜΗΝΑ ΣΕ ΜΗΝΑ
“ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ,”
 ΑΠΡΙΛΗΣ 1933

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Τὸ «Ξεκίνημα», βραβεύεται σήμερα στήν εὐχάριστη θέση ν' ἀναγγεῖλη τὰ ἀποτελέσματα τοῦ λογοτεχνικοῦ διαγωνισμοῦ ποῦ προκήρυξε ἀπὸ τὸ πρῶτο φύλλο του καὶ ποῦ προκάλεσε τὸ θερμὸ ἐνδιαφέρον τῶν διανοητικῶν μας νέων.

Εἶναι σημαντικό τὸ γεγονός, ὅτι πρῶτο τὸ περιοδικὸ μας, ὕστερα ἀπὸ ἕνα διάστημα πέντε χρόνων (κατόπι ἀπ'τὸ διαγωνισμὸ τῶν «Ἑλληνικῶν γραμμάτων») διοργανώνει καὶ φέρνει σὲ τέλος ἕναν φιλολογικὸ διαγωνισμὸ, μὲ κριτὰς σεβαστοὺς καὶ μὲ θέση στὴ σημερινὴ λογοτεχνία μας καὶ κρινόμενος ἕναν ἀριθμὸ νέων μὲ πραγματικὸ ταλέντο.

Ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματά του φαίνεται ὅτι ὑπῆρξε ἐξαιρετικὸς σὲ ἐπιτυχία καὶ φέρνει στὸ φῶς ὠριμμένες ἀξιόλογες ἐκδηλώσεις τῆς εὐσυνείδητης ἐργασίας τῶν νέων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι, παρὰ τὶς σκληρὰς συνθήκες τῆς ἐποχῆς μας καὶ τὴν καταθλιπτικὴ πνευματικὴ μὲ ἀτμόσφαιρα, δουλεύουν ἀκούραστα γιὰ τὴν πνευματικὴ τους δημιουργικὴ προσπάθεια.

Μετὰ τὴν κρίση τῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ Διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ ἀνοίξε τούσ σχετικὸς φακέλλους καὶ βρῆκε ὅτι, τὰ ἔργα ποῦ βραβεύτηκαν ἀπ' αὐτὲς ἀνήκουν τοῖς παρακάτω νέους:

Π Ε Ζ Α

1ο ΒΡΑΒΕΙΟ: Τὸ Διήγημα μὲ τὸν τίτλο «Συμβολὴ στὸ Ναυτικὸ δίκαιο», μὲ τὴν ὑπογραφή "Ἐνας ὁποιοσδήποτε, τοῦ κ. Ἀλκ. Γιαννόπουλου, (Θεσσαλονίκη).

2ο ΒΡΑΒΕΙΟ: Τὸ Διήγημα μὲ τὸν τίτλο «Ὀνειροπολῶντας τὸ Βορῶν», μὲ τὴν ὑπογραφή Γιάννη Ρούμελη, τοῦ κ. Γιάννη Γ. Σφακιανάκη, (Ἡράκλειο).

3ο ΒΡΑΒΕΙΟ: Τὸ Διήγημα μὲ τὸν τίτλο «Μι' ἀγάπη σὲ μιὰ γέρικη καρδιά», μὲ τὴν ὑπογραφή Λύα Ἄννη, τῆς κ. Θάλειας Καλλιγιάννη, (Ἡράκλειο).

1ος ΕΠΑΙΝΟΣ: Τὸ Διήγημα μὲ τὸν τίτλο «Σὰν παραμῦθι», μὲ τὴν ὑπογραφή Κάμεν, τῆς Δ)δος Λετώδ Διαμάντογλου, (Ἀθήνα).

2ος ΕΠΑΙΝΟΣ: Τὸ Διήγημα μὲ τὸν τίτλο «Ἱστορία ἑνὸς χιλιάρικου», μὲ τὴν ὑπογραφή Τάκη Δημητρίου, τοῦ κ. Νίκου Τρέχα, (Ἀργεῖον).

3ος ΕΠΑΙΝΟΣ: Ἡ Πρόζα μὲ τὸν τίτλο «Τὸ τραγούδι τῆς ζωῆς», μὲ τὴν ὑπογραφή Ν. τοῦ κ. Νίκου Διάγκα (Ἀθήνα).

Σ Τ Ι Χ Ο Ι

1ο ΒΡΑΒΕΙΟ: Τὸ Σονέττο μὲ τὴν ὑπογραφή Αὔρα Νέλλη, τῆς κ. Μαρίκας Γ. Σφακιανάκη, (Ἡράκλειο).

2ο ΒΡΑΒΕΙΟ: Τὸ ποίημα μὲ τὸν τίτλο «Ἐξωμολόγησι τοῦ γέρω ναυτικοῦ, μὲ τὴν ὑπογραφή Χ. τοῦ κ. Κλ. Μιμίκου (Ἀἴγιον).

3ο ΒΡΑΒΕΙΟ: Τὸ ποίημα μὲ τὸν τίτλο «Παιδοῦλες», μὲ τὴν ὑπογραφή Τραγουδιστῆς, τοῦ κ. Ἡρ. Μάλλωσι (Ἐδεσσα).

1ος ΕΠΑΙΝΟΣ: Τὸ ποίημα μὲ τὸν τίτλο «Χωρισμός», μὲ τὴν ὑπογραφή «Κάμεν τῆς Δ)δος Λετώδ Διαμάντογλου (Ἀθήνα).

2ος ΕΠΑΙΝΟΣ: Τὸ ἐξάστιχο μὲ τὴν ὑπογραφή Ἀθηναῖος, τοῦ κ. Δημ. Ἀθανασίου (Ἀθήνα).

3ος ΕΠΑΙΝΟΣ: Τὸ Σονέττο μὲ τὴν ὑπογραφή Ζοσέφ, τοῦ κ. Γιάννη Ντεγιάννη.

Στὸ ἐπόμενο φύλλο θὰ δημοσιευθοῦν οἱ εἰσηγητικὲς ἐκθέσεις τῶν ἐπιτροπῶν τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ βραβευθέντα ἔργα, καθὼς καὶ τὰ βιογραφικὰ σημεῖωματα τῶν νέων μὲ τὶς φωτογραφίες τους.

Τὸ «Ξεκίνημα» σφίγγει θερμὰ τὸ χέρι ἐκείνων ποῦ βραβεύτηκαν στὸ διαγωνισμὸ καὶ θέλει νὰ πιστεύῃ ὅτι πολὺ σύντομα θὰ βρεθῆ καὶ πάλι στὴν εὐχάριστη θέση νὰ παρουσιάσῃ—ὅπως θὰ κἀνῃ στὸ ἐπόμενο φύλλο του—ἄλλους δώδεκα νέους, γιὰ αὐτὸ καὶ μόνο ἔταξε γιὰ μοναδικὸ σκοπὸ του.

Ἀκόμα ἐκφράζει τὶς θερμότερες εὐχαριστεῖες στὰ μέλη τῶν Κριτικῶν Ἐπιτροπῶν, ποῦ μὲ πραγματικὴ στοργὴ καὶ ἀγάπη ἐμελέτησαν τὰ ὑποβληθέντα σ' αὐτὲς ἔργα.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Πέρασε καὶ τὸ Πάσχα καὶ τὸ βιβλίο ἔμεινε ὅσο καμμιά ἄλλη φορὰ παραπονεμένο.

Πέραν, μὲ τὴν εὐγενικὴ πρωτοβουλία τῆς κ. Ψημμένου, καὶ κυρίως, μὲ τὴν ἀλόγιστη ἐπιμονὴ τῆς γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς πρωτοβουλίας τῆς, κατορθώσαμε νὰ ὀργανωθῆ μιὰ ἀρκετὰ καλὴ ἐκθεση στὰ γραφεῖα τῆς «Ἐνώσεως Συντακτικῶν». Καὶ οἱ εἰσπράξεις δὲν ἦταν εὐκαταφρόνητες.

Φίτος ἐπικρατεῖ νέκρα καὶ νέκρα ἀπελπιστικὴ, τὴ στιγμὴ ποῦ τὴν ἴδια ἐποχὴ ἡ Ἰταλία πωλεῖ στὴν ἐτήσια ἐκθεση τοῦ βιβλίου τῆς, δυὸ καὶ δύομιση ἑκατομμύρια βιβλία!

Εἶναι μεγάλη μας δυστυχία νὰ ξερατῶνται ὅλες οἱ πρωτοβουλίες μας ἀπὸ τὴν ἰδιοτέλεια!

Γιὰτὶ, δυστυχῶς, αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ αἰτία, ποῦ τὸ καλὸ βιβλίο ἔμεινε νὰ σκονίζε-ται στὰ ράφια τῶν βιβλιοπωλείων μας.

ΑΡΧΗ ΚΑΡΠΩΝ

Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς ἀρνηθῆ ὅτι μέρος τῶν ἐνεργειῶν διὰ τὴν ὀρθοπό-δοση τοῦ θεομοῦ τοῦ Ἑθνικοῦ μας θεάτρου καὶ τὴν ἐκκαθάριση τοῦ κλικο-ποιημένου ὀργανισμοῦ του, ὀφείλεται καὶ στὸ «Ξεκίνημα».

Σιωπηλὰ καὶ χωρὶς φασαρίες ἀπολύθηκαν καὶ ἀπολύονται ἀκόμη—κα θὰ πολυθοῦν φανταζόμεστε ὅλοι—οἱ ἀργόμοθοι ὑπάλληλοί του, ἀπ' τοὺς ὁποῖους οἱ περισσότεροι εἶναι ἠθοποιοὶ καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν βῆκαν ὡς τώρα οὔτε σ' ἕναν ρολόκο ἐνὸς ἔργου.

Τὸ «Ξεκίνημα», ἀπὸ τὸ πρῶτο φύλλο του δὲν ἔπαυε νὰ φωνάζῃ τὴν ἀνάγκη μιᾶς ἐπισήμου ἐπεμβάσεως στὰ πράγματα τοῦ θεάτρου μας, ποῦ κάθε ἄλλο πα-ρὰ ἐν τάξει ἦσαν.

Ἀλλὰ ἐκτὸς ἀπ' αὐτὰ, φρόντισε μ' ὁποῖον μπόρεσε καλύτερο τρόπο, ἀκόμη καὶ μὲ ἀτομικὲς ἐνέργειες συνεργατῶν του, νὰ γίνῃ ὅ,τι πρέπει νὰ γίνῃ.

Ὁ χρόνος θὰ δικαιοῦσῃ ἀκόμα περισσότερο τὴν μεγάλῃ αὐτὴ προσπάθειά μας.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ!

Ὁ τόπος μας ὀργαζέει σὲ φιλολογικὴ ζωτικότητα: Τρεῖς λογοτεχνικοὶ διαγω-νισμοὶ ματαιώνονται!

Ὁ Χωρέμιος πρῶτα—πρῶτα,—ὡς τὴν ὥρα ποῦ γράφουμε τὶς γραμμὲς αὐτὲς αὐτὴ τοῦλάχιστον ἢ πληροφορία ἐπικρατεῖ.

Ὁ Παιδικὸς Διαγωνισμὸς ἔπειτα, τοῦ «Λυκείου τῶν Ἑλληνίδων». Κι' αὐτὸ, γιὰτὶ ὑπεβλήθησαν ὅλα—ὅλα...πέντε ἔργα, ποῦ ἀρνήθημε νὰ τὰ κρίνῃ ἢ κριτικὴ ἐπιτροπῆ.

Ἄκόμα καὶ ὁ Σταθάτειος, γιὰ λόγους...ἀνώτερους τῆς θελήσεως τῶν κληρονόμων τοῦ Σταθάτου.

Κι' ὕστερα ἅπ' ὅλα αὐτά, μιλάμε γιὰ ἔντονη φιλολογικὴ κίνηση καὶ ἀποροῦμε πὼς πολλοὶ ἅπ' τοὺς παλιούς μας λογοτέχνες ἐξακολουθοῦν νὰ φερμαρίζονται ὡς νέοι, ἐλλείπει πραγματικῶν νέων λογοτεχνῶν.

Μά, πὼς λοιπὸν θὰ φανοῦν καὶ θὰ ἀναδειχθοῦν οἱ ἐλπιδοφόροι αὐτοὶ νέοι, τὰ νέα ταλέντα, ὅταν μέσα σ' ἕνα χρόνον οἱ Μαικήνες τῆς φιλολογίας μας καταργοῦν καὶ τοὺς τρεῖς μοναδικούς διαγωνισμούς, ἅπ' τοὺς ὁποίους περιμένουν—καὶ θὰ περιμένουν μάταια—οἱ νέοι μιὰ ἠθικὴ καὶ ὕλική ἐνίσχυση, γιὰ νὰ ἀναπηδήσουν μέσα ἅπ' τὴν ἀφάνεια;

ΟΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΙ ΕΠΙΣΚΕΠΤΑΙ ΜΑΣ

Ἡ πόλη μας φιλοξένησε τὶς μέρες αὐτὲς ἕναν ἀπὸ τοὺς ἐνθερμότερους φίλους τῆς, τὸν PHILEAS LEBESGUE, τὸν Δημ. Ἀστεριώτη μὲ τὸ φιλολογικὸ Ἑλληνικὸ ὄνομά του.

Ὁ Lebesgue, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς λιγοστοὺς φωτισμένους φιλέλληνας διανοούμενους, πὸν ἀγάπησαν καὶ μελέτησαν τὴ γλῶσσα καὶ τὴ φιλολογία μας καὶ πὸν τὴν γνώρισαν στοὺς ξένους ὅσο μποροῦσαν καλύτερα.

Ὁ Lebesgue, γεννήθηκε τὸ 1869 στὴ Neuville—Vault τῆς Γαλλίας, ἕνα μικρὸ χωριουδάκι ὅπου καὶ μένει ἀκόμη, ἔχοντας ἀφοσιωθῆ δλόκληρα στὴν καλλιέργεια τῆς γῆς. Ἀγρότης μοναδικὸς καὶ ποιητὴς ἐξαιρετικὸς, ζῆ ἀποτραβηγμένος ἅπ' τὴ μεγάλη ζωὴ!

Ὁ ἀγροδίαιτος αὐτὸς φίλος μας, εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ γόνιμους λογοτέχνες τῆς Γαλλίας.

Ἔργα του γνωστότατα καὶ μ' ἀξία ἀναμφισβήτητη εἶναι δύο τόμοι τοῦ ποιήματα: «Ὁ Τριπτόλεμος ἐκθαμβος» καὶ ὁ «Φλεγόμενος βᾶτος», ἡ μελέτη τοῦ «Πέρα ἅπ' τὶς γραμματικὲς» καὶ ἡ μετάφρασή του τοῦ «Ἐρωτικόκριτου».

Ἡ μελέτη του γιὰ τὸν Baudelaire, πὸν δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος, εἶναι μιὰ ἅπ' τὶς πιὸ βαθυστόχαστες καὶ καλαίσθητες.

ΟΙ «ΝΕΟΙ ΠΟΥ ΞΕΚΙΝΟΥΝ»

Τὸ «Ξεκίνημα» καθαρὰ ὄργανο τῶν νέων πὸν γράφουν, περιβάλλοντας στοργικὰ κάθε τους προσπάθεια πὸν τείνει στὴ διαμόρφωση ἑνὸς φιλολογικοῦ αὐριου, ἀπὸ τὸ ἐπόμενο φύλλο του ἀποφάσισε νὰ διαθέσῃ τρεῖς δλόκληρα σελίδες μὲ τὸν γενικὸ τίτλο: «Οἱ νέοι πὸν ξεκινοῦν», καὶ γιὰ τοὺς δλόκληρα ἀγνωστους νέους, πὸν μὲ τὴν προσπάθειά της δημιουργίας τους ξεκινοῦν γιὰ μιὰν ἀνώτερη πνευματικὴ ἐξέλιξη.

Κάθε τους ἔργο πὸν θὰ μᾶς στέλνεται, θὰ κρίνεται μὲ τὴ δυνατώτερη ἐπιείκεια καὶ τὴ στοργὴ πὸν πρέπει νὰ χαρακτηρίζῃ ἀνάλογες προσπάθειες, καὶ θὰ δημοσιεύεται, μὲ τὴν προϋπόθεση πὼς οἱ νέοι μας ἐνθαρρυνόμενοι ἔτσι, θὰ βελτιώνονται δλοένα.

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

Τὸ περιοδικὸ μας, θέλοντας νὰ ὑποστηρίξῃ ἀκόμα περισσότερο τοὺς νέους λογοτέχνες, ποῦτιχε νᾶχουν συγκεντρωμένη τὴν πνευματικὴ τους ἐργασία, ἀπεφάσισε νὰ ἐκδώσῃ μιὰ σειρά βιβλίων ἀπὸ πεζὰ καὶ ποιήματα, ἀναλαμβάνοντας ὑπὸ τὴν προστασία του τὴν ἐμφάνιση κάθε νέου ἐκλεκτοῦ λογοτέχνη.

Οἱ ἐκδόσεις μας αὐτὲς, θὰ εἶναι πολυτελεῖς καὶ ἐπιμελημένες. Προσκαλοῦνται λοιπὸν ὅσοι ἀπὸ τοὺς ἀγνωστους μας, θέλουν νὰ ἐμφανίσουν τὴν ἐργασία τους σὲ βιβλίον, νὰ ζητοῦν τὶς σχετικὲς πληροφορίες ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας καὶ εἰδικὰ ἀπὸ τὸν Διευθυντὴν τοῦ ἐκδοτικοῦ τμήματος κ. Μιχ. Προιονιστῆ.

ΜΙΑ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Παρακαλοῦνται θερμὰ οἱ ἀγνωστους τῶν ἐπαρχιῶν καθὼς καὶ οἱ ἀνταπο-

κριτές μας ὅπως παρακολουθοῦν στὸ πρακτορεῖο πὸν πουλιέται τὸ «Ξεκίνημα» κάθε σχετικὸ μὲ τὴν κυκλοφορία του καὶ μᾶς πληροφοροῦν πὸν πρέπει νὰ ἀποστέλουμε περισσότερα φύλλα.

Καὶ τοῦτο, γιὰτὶ πολλοὶ νέοι ἀγνωστους μας παραπονοῦνται ὅτι δὲν προφθάνουν νὰ προμηθευθοῦν τὸ «Ξεκίνημα».

Τ' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΜΑΣ

Ἡ ἐπιτυχία μὲ τὸ λογοτεχνικὸ διαγωνισμὸ μας ἐσημείωσε καὶ τὸ δημοψήφισμά μας.

Τ' ἀποτελέσματά του, μὲ βάση τὶς ἐρωτήσεις πὸν θέσαμε στοὺς ἀγνωστους μας εἶναι τὰ παρακάτω:

Στὸ ἐρώτημα: 1) Ποιὸς εἶναι ὁ καλύτερος ποιητὴς καὶ 2) Ποιὸς » » πεζογράφος ἀπὸ τοὺς παλιούς, πήραμε ἐν συνόλῳ 483 ἀπαντήσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες, 214 γιὰ τὴν πρώτη ἐρώτηση καὶ 269 γιὰ τὴ δεύτερη.

Ἄπ' τὶς ἀπαντήσεις, γιὰ μὲν τοὺς ποιητὰς τὶς περισσότερες ψήφους συγκέντρωσε ὁ μακαριτὴς ποιητὴς Λάμπρος Πορφύρας, ἔχοντας πᾶρει ἀπὸ τὶς 214 τὶς 98, γιὰ δὲ τοὺς πεζογράφους ὁ κ. Γρηγ. Σερόπουλος, ἔχοντας πᾶρει ἀπὸ τὶς 269 τὶς 147.

Στὸ ἐρώτημά μας: 1) Ποιὸς εἶναι ὁ καλύτερος ποιητὴς καὶ 2) Ποιὸς ὁ καλύτερος πεζογράφος ἀπὸ τοὺς νέους, πήραμε ἐν συνόλῳ 483 (ἀπάντησαν οἱ ἴδιοι ἀγνωστοὶ) ἀπαντήσεις, ἅπ' τὶς ὁποῖες βγαίνουν τὰ ἐξῆς ἀποτελέσματα:

Καλύτερος νέος ποιητὴς: ὁ κ. Ἀπόστολος Μαγγανάρης, ὁ ὁποῖος συγκέντρωσε 120 ψήφους καὶ καλύτερος νέος πεζογράφος ὁ κ. Ἡλ. Βενέζης, ὁ ὁποῖος συγκέντρωσε 152 ψήφους.

Τέλος στὸ ἐρώτημά μας: «Ποῖον θεωρεῖτε ὡς τὸν πιὸ ἀμερόληπτο κριτικὸ», τὴν ἀπόλυτη σχεδὸν πλειοψηφία συγκέντρωσε ὁ κ. Ἄλκης Θρύλος, λαβὼν 322 ψήφους.

Στὸ τοληρὸ ἐρώτημά μας: «Ποιὸς εἶναι ὁ χειρότερος παλιὸς καὶ νέος ποιητὴς καὶ πεζογράφος», οἱ ἀγνωστοὶ μας ἀπάντησαν τόσο ἀσύμφωνα μεταξὺ τους καὶ τόσο ἄδικα, ὥστε ἂν ἀποφασίζαμε νὰ δημοσιεύαμε τ' ἀποτελέσματα, θὰ πρεπε νὰ παραθέταμε δλόκληρο κατάλογο ὀνομάτων.

Πάντως τὰ ὀνόματα ἐκείνων, πὸν συγκέντρωσαν σχετικῶς τὶς περισσότερες ψήφους μεταξὺ τῶν συναδέλφων τους ὡς...χειρότεροι, ἀπὸ καθαρὸς λόγους λεπτότητος καὶ πολιτισμοῦ δὲν τὰ δημοσιεύομε, κρατώντας τα στὰ γραφεῖα μας, στὴ διάθεση κάθε ἀγνωστοῦ μας.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ, νομίζουμε πὼς δὲ δίνουμε τὸ δικαίωμα σὲ μερικοὺς κοινοπολίτηδες τῆς φιλολογίας μας νὰ...χαροῦν εἰς βάρος ὀρισμένων λογοτεχνῶν, πὸν ἡ καλὴ ἢ κακὴ γνώμη τῶν ἀγνωστών μας τοὺς θέλει γιὰ χειρότερους.

ΤΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΤΟΥ ΠΟΡΦΥΡΑ.

Τὴν ἐρχομένη Κυριακὴ 7 τοῦ Μαΐου καὶ ὥρα 10 1)2 τὸ πρωῖ, τὸ «Ξεκίνημα» διοργανώνει τὴν προαναγγελθεῖσαν συγκεντρωση στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Πειραιῶς, τιμώντας μὲ ἐλάχιστο φόρο τιμῆς τὴ μνήμη τοῦ ἐκλιπόντος ποιητῆ Λάμπρου Πορφύρα.

Γιὰ τὸ ἔργο καὶ τὴ ζωὴ τοῦ ποιητοῦ θὰ μιλήσῃ ὁ ἐκλεκτὸς ποιητὴς μας κ. Μ. Μαλακάσης.

Στίχους του δὲ θὰ ἀπαγγεῖλῃ ἡ ἐκλεκτὴ μας ποιήτρια κ. Μυρτιώτισσα.

Ἡ εἴσοδος θὰ εἶναι ἐλευθερά.

ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΜΑΣ

(Γράμματα, συνεργασία κι' έμβάσματα στέλνονται στον κ. Ν. Αϊβαλιώτη—Λεωχάρους 18, Πειραιά).

Όλυμπιαν Άγγελσπούλου, Γαργαλιάνους. Αυστυχώς μας ήρθε παράκαιρα. Τό κρατούμε για τὸ νέο μας διαγωνισμό.—**Δέσ-Παν**, Ένταυθα. Κάπως υπερβολικά μας τὰ λέτε, φίλη δεσποινίς. Ἄπό τὰ πεζά σας καλύτερο τὸ «Μὴ διατάξῃς». Θὰ δημοσιευθῆ. Γιατὶ τὸ διακοσμῆσατε μὲ βινιέττες; **Νότην Τσίτσιπραν**. Ἄπό τὰ ποιήματά σας ξεχωρίσαμε τὸ «Τραγοῦδι τοῦ Ἄλῆ-τη», ποῦ δὲν εἶναι ὅμως καὶ δημοσιεύσιμο. Ὁρισμένοι στίχοι του εἶναι μόνο πολὺ καλοὶ. Προσπαθεῖστε νὰ τὸ διατυπώσετε καλύτερα, προσέχοντας πολὺ καὶ στὸ μέτρο. **Α. Α.**, Πειραιά. Τὸ πεζό σας εἶναι καλογραμμένο, ἀλλὰ... δὲ λείει καὶ τίποτα. Μὴ σὰς φανῆ παράξενο. Γιατὶ σεῖς, ποῦ ἔχετε μὴ πιά στὸ νόημα τῆς τέχνης, ἔπρεπε νὰ φροντίζετε νὰ παίρνετε θέματα πιὸ ζωντανὰ καὶ ὄχι... νὰ καταφεύγετε σὲ ἔσθωτικά παραληρήματα. Ὅσο γιὰ τὸ ζήτημα τῆς γλώσσας, περᾶστε μιά Κυριακὴ ἀπόγευμα ἀπ' τὰ γραφεῖα μας, γιὰ νὰ δῆτε καὶ μόνος σας. Γιὰ τὸ διαγωνισμό, δὲν πήραμε τίποτε δικό σας. **Α. Βαλασμιδῆν**, Αἴγιον. Θὰ δημοσιευθῆ σ' ἓνα ἀπὸ τὰ προσεχῆ τεύχη μας. Τὸ τραγοῦδι τοῦ κ. Μ. Α. τὸ παραδώσαμε στὴν Ἐπιτροπὴ τοῦ διαγωνισμοῦ. **Α. Μαυράκην**, Ἐνταυθα. Οἱ στίχοι σας εἶναι θαυμάσιοι γιὰ... ταχό. Γιὰ συμβουλευισμό, ἔναντι συνθέτη. **Α. Σαμαράκην**, Ἐνταυθα. Οἱ στίχοι σας εἶναι πολὺ καλύτεροι ἀπ' αὐτοὺς ποῦ μᾶς εἶχατε ξαναστείλει. Δουλέψτε ἐπιμονὰ καὶ προσεχτικά, χωρίς νὰ παραλείπετε καὶ νὰ διαβάζετε πολὺ. Προσέξτε νὰ μὴ πῆτε σ' ἓναν καλὸ δρόμο τώρα ποῦ εἰστε ἀκόμα τόσο νέος. Ἐλάτε νὰ σὰς δοῦμε. **Ν. Χατζηγιάννην**, Ρέθυμνον. Τὸ πεζό σας, ἂν καὶ πρωτόλειο, ἀρκετὰ συμπαθητικό. Δείχνει ὅτι ἔχετε κάποιο ταλέντο καὶ μιὰν εὐχέρεια στὴν ἔκφραση τῶν ἰδεῶν σας. Ὅστόσο, παραμένει πρωτόλειο. Στείλτε μᾶς ἂν ἔχετε τίποτε ἄλλο καλύτερο. Τιμοκατάλογο θὰ σὰς στείλῃ ὁ ἴδιος ὁ ἐκδοτικὸς οἶκος. **Ἄρην Εἰρήνην**. Τὸ διήγημά σας τὸ παραδώσαμε στὴν Ἐπιτροπὴ διαγωνισμοῦ. **Θ. Ἀμάραντον**, Καλλιθέαν. Περᾶστε ἀπ' τὰ γραφεῖα μας. **Γ. Σαράντην**, Πάτρας. Συνδρομὴ σας ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμε. **Α. Καρατζᾶν**, Πάτρας. Συνδρομὴ σας πήραμε. **Ν. Κευρήν**, Πάτρας. Τὸ πεζό σας πολὺ πρωτόλειο. Ἀποφεύγετε νὰ γράφετε σὲ μικτὴ γλώσσα. Γιὰ τὴ συνδρομὴ σας, σὰς εὐχαριστοῦμε. **Καλλιόπην Λιακάκου**, Γυθίου. Ἀποφοῦμε, γιατί τὰ φύλλα στέλνονται στοὺς συνδρομητὰς μας πρὶν ἀκόμη κυκλοφορήσουν μὲ τὸ πρακτορεῖο. Πάντως σὰς ἐταχυδρομήσαμε ἄλλο. Τὰ τραγοῦδια σας θὰ δημοσιευθοῦν. **Ἐναν**, Καλάμας. Τὸ τραγοῦδι σας, «Ὁ μικρὸς μὲ τὴ σβούρα», πολὺ καλὸ ὡς ἰδέα. Ἐμεῖς ὅμως ἀνεκμετάλλευτη. Τὸ «Μνημόσυνο», ὀστερεῖ στὸ δέσιμο τοῦ στίχου. Διορθώστε καὶ τὰ δυὸ καὶ ξαναστείλτε τα. Ἐσεῖς γράφετε καλὰ καὶ πρέπει νὰ παρουσιάζετε ἄρτια πράγματα. **Πέτρον Πάρμαν**, Λευκωσίαν. Τὸ διήγημά σας εἶναι καλὸ. Ἐχει βέβαια ὀρισμένες ἀτέλειες, ποῦ δὲν μποροῦν ὅμως νὰ τὸ ζημιώσουν στὸ σύνολο. Τὸ χαρακτηρίζει ἀκόμα μιὰ δυνατὴ ψυχανάλυση. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε πολὺ εὐχαρίστως, ἂν τοῦ διορθώσετε τὴν ἀρχή, συμπεριλαμβανόντάς τιν κ' ὄβλας. **Πάνον Ἰωννίδην**, Λευκωσίαν. Θὰ σὰς ταχυδρομήσουμε νέα ταυτότητα. Μὴ παραλείπετε νὰ φροντίζετε γιὰ τὴ διάδοση τοῦ «Ξεκινήματος» στὴν πόλη σας. **Θ. Κωστῶρεν**, Ναύπλιον. Τὸ σονέττο σας μὲ τὸν τίτλο «Μακάβριος»... πολὺ μακάβριο. Ὅστόσο, θὰ τὸ δημοσιεύσουμε γιατί εἶναι πολὺ καλὸ. **Τάκην Πρωτέαν**, Δράμαν. Ἐξωφρεῖ ὁ «Χωρισμός». Ἴδὸν χαλαίει ὅμως τὸ σάσιμο τοῦ στίχου καὶ μερικὲς κακόηχες λέξεις ποῦ κτυποῦν ἄσχημα σ' αὐτὴν. Γιὰ τὸ τραγοῦδι πρέπει νὰ μποῦν οἱ πιὸ λεπτὲς καὶ οἱ πιὸ ποιητικὲς λέξεις. **Γιαν. Κυριαζῆν**, Καβάλλαν. Σὰς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴς ἐνεργειὰς σας. Κάνετε ὅτι νομίζετε καλύτερο. Συνδρομὴ τῆς ἡμέρας Π. Γ. πήραμε. Θὰ δημοσιευθῆ τὸ ἓνα. **Κ. Δρακόπουλον**, Δράμαν. Τὰ λάβουμε. **Λεὼ Διαμάντογλου**, Νίκου Λιάγκαν, Δημήτριον Ἀθανασίου, Γιάννην Ντεγιάννην. Περᾶστε ἀπ' τὰ γραφεῖα μας.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

(Ἀναγγέλλουμε καὶ κρίνουμε ὅσα μᾶς στέλνονται σὲ δυὸ ἀντίτυπα).

ΝΤΟΛΗ ΝΙΚΒΑ: «Κυρία μου» (Ρωμάντζο).
ΓΙΑΝΝΗ ΣΚΑΡΙΜΠΛΑ: «Τὸ θεῖο Τραγῆ» (Διηγήματα).
ΣΤΡΟΥ ΧΟΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ: «Ἦσος χωρίς Ἄθλους» (Διηγήματα).
Π. ΠΑΜΙΣΟΥ: «Στοιγμὲς ποῦ μένουν» (Ποιήματα).
ΓΕΩΡ. ΜΟΥΣΙΟΥ: «Τῆς ζωῆς μου νάποιες ὄρες» (Ποιήματα).
ΜΙΝΟΥ ΑΡΡΕΝΑ: «Πρῶτος Ὀίστρος» (Ποιήματα).
ΑΝΤΡΕΑ ΜΠΕΛΙΓ': «Χριστὸς Ἀνέστη» (Ἔπος), (Μετ. Χ.Α.—Ι.Χ.).

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΜΙΧΑΛΗ ΧΑΝΝΟΥΣΗ: «Ὁ Ἄνθρωπός μου», (Αὐτοαναλυτικὰ σκίτσα).

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

(Ἀναγγέλλουμε ὅσα περιοδικὰ μᾶς στέλνονται μὲ ἀνταλλαγὴ τοῦ δικοῦ μας).

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΕΣ ΗΜΕΡΕΣ: Μηνιαῖο λογοτεχνικὸ περιοδικό, Θεσ/νίκη.
ΧΑΡΑΥΓΗ: Δεκαπενθήμερο φιλολογικὸ περιοδικό, Ἀμαλιάς.
ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΟ: Μηνιαῖο περιοδικό, Θεσσαλονίκη.
ΙΕΡΑ ΔΗΛΟΣ: Μηνιαῖο ἀναμορφωτικὸ περιοδικό, Σέρρες.
ΚΥΝΟΥΡΙΑ: Δεκαπενθήμερος Ἐφημερίδα, Ἀθήνα.
ΕΒΔΟΜΑΣ: Μεγάλη Ἐβδομαδιαία Ἐπιθεώρησις, Ἀθήνα.
ΑΡΚΑΔΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ: Ἐβδομαδιαία ἔφημερις, Τρίπολις.
ΑΝΑΤΟΛΗ: Ἐβδομαδιαία ἔφημερις, Καβάτσα.
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ: Ἐβδομαδιαία ἔφημερις, Σιάγωνα, Μ.Π.
ΧΡΟΝΙΚΑ ΠΑΡΓΑΣ: Δεκαπενθήμερος Ἐφημερίδα, Πάργα.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ: Μηνιαῖο Περιοδικό, Ἀθήνα.
ΦΙΛΟΤΕΙΚΑ ΝΕΑ: Μηνιαῖο γραμματσομολογικὸ περιοδικό, Θεσσαλονίκη.
ΠΡΟΣΤΕΙΤΑΚΟΝ ΒΗΜΑ: Ἐβδομαδιαία ἔφημερις, Ἀθήνα.

Δ Η Λ Ω Σ Η

Ὁ κ. Μ. ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΣ ἀπεχώρησε ἀπὸ τὸ «Ξεκίνημα» καὶ καμμιὰ πιά δὲν ἔχει σχέση μὲ τὸ περιοδικό μας.

Κυκλοφορεῖ τοῦ ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ

ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΠΟΥ ΔΙΨΟΥΝ

Οἱ νέοι νιώθουν φουσκωμένα τὰ στήθια τους ἀπὸ πόθους καὶ φιλοδοξίες. Φλέγονται ἀπὸ δίψες πνευματικὲς κ' ὕλικες ἢ σαρκικές. Σὰ δὲ φτάνουν οἱ προσπάθειές τους στὰ σύνορα τῆς οὐτοπίας κ' ὅταν βούληση δυνατὴ τοὺς συνοδεύει, πληθαίνουν ἢ καὶ ἀγγίζουν τὴν πραγμάτωσιν τῶν σκοπῶν τους. Μὰ πολλὲς φορές ἀπὸ μοιραία ἐμπόδια πέφτουν στὴ μέση τοῦ δρόμου τους.

Τύπους νέων μὲ τὴ δίψα τους τὸν καθένα παρουσιάζει στὸ καινούριο του ἔργο ὁ κ. Πετρίδης ἀναλύοντας βαθεῖα τὴν ψυχικότητά τους.

Οἱ νέοι μας πρέπει νὰ τὸ διαβάσουν. Κοντὰ στὴν τέρψη κ' ὠφέλεια μποροῦν ν' ἀποκομίσουν.

ΕΞΕΔΟΘΗΚΑΝ ΚΑΙ
ΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΦΑΝΙΣΗ

Ο ΤΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΟΙΚΟ Π. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ
Α ΔΥΟ ΠΑΡΑΚΑΤΩ
ΒΙΒΛΙΑ

ΟΥ ΧΟΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΗΡΩΕΣ ΧΩΡΙΣ ΑΘΛΟΥΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ

ΕΠΟΣ (Μετ. Α.Α.—Ε.Ι.Χ.)

ΑΝΤΡΕΑ ΜΠΕΛΙΪ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟ

Π. ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΥ

ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 37 - ΠΕΙΡΑΙΑ

ΔΡΑΧΜΕΣ 23 ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΤΟΥ "ΕΞΚΙΝΗΜΑΤΟΣ,,

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΕΚΠΤΩΣΗ 20οο